

**Uchwała Nr / 2025
Rady Powiatu w Węgorzewie
z dnia 2025 roku**

**w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego
na lata 2025 –2030**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz.107), w związku z art. 2 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917) oraz pkt IX rozdziału II załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 – 2030 (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2480), Rada Powiatu w Węgorzewie uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025 – 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Węgorzewie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Powiatu
w Węgorzewie

Marta Wasilewska

*Opracował:
Wydział Edukacji Promocji i Spraw Społecznych*

Opinia formalno-prawna

UZASADNIENIE

Rozporządzeniem z dnia 30 października 2023 r. Rada Ministrów ustanowiła Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023 – 2030, określający strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej. Prowadzenie działań określonych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego należy do zadań własnych samorządów: województw, powiatów i gmin.

Uchwałą Nr 62/2025 Zarządu Powiatu w Węgorzewie z dnia 16 kwietnia 2025 r. powołano Zespół Koordynujący opracowanie i realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w zakresie zdrowia psychicznego i opieki psychiatrycznej na lata 2025-2030.

W skład Zespołu zostali powołani:

- 1) Kamila Ostrowska – Naczelnik Wydziału Edukacji, Promocji i Spraw Społecznych – Przewodnicząca Zespołu Koordynującego;
- 2) Agnieszka Szalko – Dyrektor Szpitala Psychiatrycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Węgorzewie;
- 3) Anna Bejnar – Specjalistka pielęgniarstwa psychiatrycznego;
- 4) Anna Juszyńska – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie;
- 5) Aneta Nawojczyk – Kierownik Powiatowego Domu Samopomocy w Węgorzewie;
- 6) Monika Józefowicz – Pilch – Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Węgorzewie;
- 7) Inga Sztabińska – Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Węgorzewie;
- 8) Andrzej Kaczmarczyk – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Węgorzewie;
- 9) Urszula Siniuk – Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej w Olszewie Węgorzewskim;
- 10) Zbigniew Sawicki – przedstawiciel Fundacji Pomocy Społecznej „Nasz Dom” Węgorzewo;
- 11) Andrzej Raczkowski – Dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego im. Marii Konopnickiej w Węgorzewie;
- 12) Dorota Giczewska – Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgorzewie;
- 13) Aldona Łyczewska – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach;
- 14) Magdalena Baprawska - Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pozezdrzu;
- 15) Marta Florkowska - Członek Zarządu Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Pozarządowych;
- 16) Dominika Brożewicz – Podinspektor w Wydziale Edukacji, Promocji i Spraw Społecznych.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 został opracowany przez Członków Zespołu Koordynującego przy wsparciu Wydziału Edukacji Promocji i Spraw Społecznych, na podstawie danych udostępnionych przez realizatorów Programu i po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, w tym z Radą Działalności Pożytku Publicznego Powiatu Węgorzewskiego.

Załącznik do Uchwały Nr/2025
Rady Powiatu w Węgorzewie
z dnia 2025 r.

POWIAT
WĘGORZEWSKI

PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2025 – 2030

WĘGORZEWO, LISTOPAD 2025 R.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	5
II. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA POWIATU WĘGORZEWSKIEGO	7
III. DANE DOTYCZĄCE WYSTĘPOWANIA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH W POWIECIE WĘGORZEWSKIM.....	9
IV. FORMY WSPARCIA W POWIECIE WĘGORZEWSKIM	13
1. SZPITAL PSYCHIATRYCZNY SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ.....	14
2. PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA W WĘGORZEWIE.....	16
3. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W WĘGORZEWIE	19
4. POWIATOWY DOM SAMOPOMOCY W WĘGORZEWIE	22
5. DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W WĘGORZEWIE.....	23
6. POWIATOWY URZĄD PRACY W WĘGORZEWIE	25
7. WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ W OLSZEWIE WĘGORZEWSKIM.....	26
8. CENTRUM PSYCHIATRII ANIMA – PORADNIA W WĘGORZEWIE	27
9. SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNY – WYCHOWAWCZY IM. M. KONOPNICKIEJ W WĘGORZEWIE	28
10. FUNDACJA POMOCY SPOŁECZNEJ „NASZ DOM” WĘGORZEWO	30
11. OŚRODEK REHABILITACJI UZALEŻNIONYCH „DOREN” IM. BERTY TRUSIEWICZ W RÓŻEWCU	31
12. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	32
13. GMINNE KOMISJE DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	35
14. SZKOŁY Z TERENU POWIATU WĘGORZEWSKIEGO	36
15. KOMENDA POWIATOWA POLICJI W WĘGORZEWIE.....	38
16. PLACÓWKI KOMERCYJNE	40
V. CELE PROGRAMU ORAZ HARMONOGRAM ZADAŃ	41

VI. ROZWÓJ LOKALNEGO SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO W POWIECIE WĘGORZEWSKIM – WNIOSKI I REKOMENDACJE	49
Cel 1a - Upowszechnienie zintegrowanego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej.....	49
Cel 1d - Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.	50
Cel 1e - Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.....	51
Cel 1f - Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.	51
Cel 1g - Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli. ..	52
VII. SPRAWOZDAWCZOŚĆ	53
VIII. PODSUMOWANIE.....	54
IX. REALIZATORZY POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2025-2030	55
X. WYKAZ TABEL.....	57

I. WSTĘP

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zdrowie psychiczne to dobrostan fizyczny, psychiczny i społeczny człowieka, a także zdolność do rozwoju i samorealizacji. Pojęcia użyte w tej definicji mają szerokie znaczenia. Ich rozumienie jest subiektywne, uwarunkowane kulturowo i środowiskowo.

Zdrowie psychiczne stanowi nieodłączny element ogólnego dobrostanu człowieka i ma kluczowe znaczenie dla jakości życia jednostek, rodzin oraz całych społeczności. Współczesne wyzwania cywilizacyjne, zmiany społeczne, ekonomiczne i kulturowe, a także doświadczenia związane z pandemią COVID-19 uwidoczniły rosnącą skalę problemów psychicznych w społeczeństwie, w tym również wśród mieszkańców powiatu węgorskiego.

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025–2030 stanowi odpowiedź na potrzebę kompleksowego podejścia do kwestii zdrowia psychicznego na poziomie lokalnym. Program opiera się na założeniach Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz obowiązujących przepisach prawa, uwzględniając jednocześnie specyfikę i potrzeby społeczności powiatu węgorskiego.

Celem niniejszego dokumentu jest wyznaczenie kierunków działań służących promocji zdrowia psychicznego, zapobieganiu zaburzeniom psychicznym, integracji społecznej osób dotkniętych problemami psychicznymi oraz rozwojowi dostępnych form pomocy i wsparcia. Program zakłada współpracę instytucji samorządowych, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, oświaty, organizacji pozarządowych oraz społeczności lokalnej.

Cele główne Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030:

1. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb.
2. Prowadzenie działań na rzecz zapobiegania stygmatyzacji i dyskryminacji osób z zaburzeniami psychicznymi.

Powiatowy Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 wpisuje się w cele główne oraz wyznacza kierunek działań jego realizatorów. Program ma na celu nie tylko poprawę jakości i dostępności usług w zakresie zdrowia psychicznego, ale również budowanie wrażliwości społecznej, przeciwdziałanie stygmatyzacji i wykluczeniu, a także tworzenie środowiska sprzyjającego zdrowiu psychicznemu każdego mieszkańca powiatu węgorskiego.

Uchwałą Nr 62/2025 Zarządu Powiatu w Węgorzewie z dnia 16 kwietnia 2025 r. powołano **Zespół Koordynujący** opracowanie i realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 w składzie:

- 1) Kamila Ostrowska – Naczelnik Wydziału Edukacji, Promocji i Spraw Społecznych – Przewodnicząca Zespołu Koordynującego;
- 2) Agnieszka Szałko – Dyrektor Szpitala Psychiatrycznego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Węgorzewie;
- 3) Anna Bejnar – Specjalistka pielęgniarstwa psychiatrycznego;
- 4) Anna Juszyńska – Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie;

- 5) Aneta Nawojczyk – Kierownik Powiatowego Domu Samopomocy w Węgorzewie;
- 6) Monika Józefowicz – Pilch – Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Węgorzewie;
- 7) Inga Sztabińska – Dyrektor Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Węgorzewie;
- 8) Andrzej Kaczmarczyk – Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Węgorzewie;
- 9) Urszula Siniuk – Kierownik Warsztatu Terapii Zajęciowej w Olszewie Węgorzewskim;
- 10) Zbigniew Sawicki – przedstawiciel Fundacji Pomocy Społecznej „Nasz Dom” Węgorzewo;
- 11) Andrzej Raczkowski – Dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego im. Marii Konopnickiej w Węgorzewie;
- 12) Dorota Giczewska – Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Węgorzewie;
- 13) Aldona Łyczewska – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Budrach;
- 14) Magdalena Baprawska - Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pozezdrzu;
- 15) Marta Florkowska - Członek Zarządu Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Pozarządowych;
- 16) Dominika Brożewicz – Podinspektor w Wydziale Edukacji, Promocji i Spraw Społecznych.

Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 107),
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2123 ze zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2480),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 146),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 44).

II. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA POWIATU WĘGORZEWSKIEGO

Powiat Węgorzewski położony jest w północno-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, na szlaku Wielkich Jezior Mazurskich przy granicy z Federacją Rosyjską (obwód królewiecki) oraz w sąsiedztwie trzech powiatów: giżyckiego, kętrzyńskiego i gołdapskiego.

Siedzibą władz samorządowych powiatu jest miasto Węgorzewo, oddalone od Olsztyna o 115 km, od Warszawy o 280 km, od granicy państwa (z Rosją) o 15 km.

W skład powiatu wchodzi 3 gminy:

- gmina Węgorzewo (gmina wiejsko-miejska),
- gmina Budry (gmina wiejska),
- gmina Pozezdrze (gmina wiejska).

Według danych z GUS wg stanu na 31.12.2024 r. liczba ludności zamieszkującej w powiecie węgorzewskim wynosi 20 611, z czego kobiety stanowią 50,17 %, a mężczyźni – 49,83 %. Z kolei mieszkańcy obszarów wiejskich stanowią 49,10 %, a mieszkańcy miasta – 50,90 %.

Tabela II.1 Ludność powiatu węgorzewskiego w podziale na płeć na dzień 31.12.2024 r. (źródło: GUS).

	Powiat Węgorzewski	Gmina Budry	Gmina Pozezdrze	Miasto i Gmina Węgorzewo
Ogółem	20 611	2 498	2 953	15 160
Kobiety	10 341	1 223	1 448	7 670
Mężczyźni	10 270	1 275	1 505	7 490

Tabela II.2 Ludność powiatu węgorzewskiego w podziale na wieś i miasto na dzień 31.12.2024 r. (źródło: GUS).

	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Wieś	10 121	4 978	5 143
Miasto	10 490	5 363	5 127

Tabela II.3 Ludność powiatu węgorzewskiego w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny na dzień 31.12.2024 r. (źródło: GUS).

	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym
Ogółem	2 666	12 478	5 467
Kobiety	1 268	5 592	3 481
Mężczyźni	1 398	6 886	1 986

Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym (15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni) – 60,54% wszystkich mieszkańców. Z kolei osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 26,52%, co wskazuje na starzejące się społeczeństwo a najmniej liczną grupę stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym – 12,93% wszystkich mieszkańców, co może być sygnałem malejącej liczby dzieci i młodzieży.

Tabela II.4 Urodzenia i zgony w powiecie węgorzewskim w 2024 r. (źródło: GUS).

	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
Ogółem	117	260	-143

Powiat węgorzewski ma ujemny przyrost naturalny wynoszący **-143**.

Tabela II.5 Liczba ludności zamieszkującej w powiecie węgorzewskim w latach 2022-2024 (źródło: GUS).

	31.12.2022 r.	31.12.2023 r.	31.12.2024 r.
Ogółem	21 062	20 804	20 611

Na przestrzeni 3 ostatnich lat, liczba ludności w powiecie węgorzewskim wykazuje tendencję spadkową. Spadek ten wynika głównie z ujemnego przyrostu naturalnego (-143 w 2024 r.) oraz emigracji ludności poza powiat. Powiat charakteryzuje się niską dzietnością oraz starzeniem się populacji.

III. DANE DOTYCZĄCE WYSTĘPOWANIA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH W POWIECIE WĘGORZEWSKIM

Tabela III.1 Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie w podziale na gminy w latach 2022-2024 (źródło: Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie).

Ilość pacjentów (osób) w podziale na gminy			
Rok	2022	2023	2024
Budry	112	88	97
Pozezdrze	101	109	115
Węgorzewo	1 053	1 110	1 057
Ogółem	1 266	1 307	1 269

Tabela III.2 Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie w podziale na leczenie stacjonarne i ambulatoryjne w latach 2022-2024 (źródło: Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie).

Ogólna liczba hospitalizacji, udzielonych porad oraz leczonych pacjentów z gmin Węgorzewo, Budry, Pozezdrze				
Rok	leczenie stacjonarne		leczenie ambulatoryjne	
	ilość hospitalizacji	ilość osób	ilość udzielonych porad	ilość osób
2022	258	176	5 720	1 090
2023	260	183	5 848	1 124
2024	279	182	5 336	1 087

Tabela III.3 Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie w podziale na wiek i płeć w latach 2022-2024 (źródło: Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie).

Ilość pacjentów (osób) z gmin Węgorzewo, Budry, Pozezdrze z podziałem na grupy wiekowe				
Wiek	Płeć	2022 r.	2023 r.	2024 r.
0-18	M	1	0	1
	K	0	0	0
	Razem	1	0	1
19-29	M	39	46	54
	K	54	52	44
	Razem	93	98	98
30-64	M	465	475	490
	K	313	328	311
	Razem	778	803	801
65 i więcej	M	169	158	151
	K	225	248	218
	Razem	394	406	369

Tabela III.4 Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) w podziale na wiek i płeć w latach 2022-2024 (źródło: Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie).

Ilość pacjentów z gmin Węgorzewo, Budry, Pozezdrze z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) z podziałem na wiek i płeć				
Wiek	Płeć	2022 r.	2023 r.	2024 r.
0-18	M	1	0	1
	K	0	0	0
	Razem	1	0	1
19-29	M	35	40	47
	K	52	51	42
	Razem	87	91	89
30-64	M	320	335	332
	K	287	307	278
	Razem	607	642	610
65 i więcej	M	153	149	138
	K	219	242	212
	Razem	372	391	350

Tabela III.5 Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem alkoholu w podziale na wiek i płeć w latach 2022-2024 (źródło: Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie).

Ilość pacjentów z gmin Węgorzewo, Budry, Pozezdrze z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem alkoholu z podziałem na wiek i płeć				
Wiek	Płeć	2022 r.	2023 r.	2024 r.
0-18	M	0	0	0
	K	0	0	0
	Razem	0	0	0
19-29	M	3	3	1
	K	1	1	1
	Razem	4	4	2
30-64	M	132	129	139
	K	25	20	30
	Razem	157	149	169
65 i więcej	M	15	9	13
	K	6	6	6
	Razem	21	15	19

Tabela III.6 Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem innych lub wielu substancji psychoaktywnych z podziałem na wiek i płeć w latach 2022-2024 (źródło: Szpital Powiatowy SPZOZ w Węgorzewie).

Ilość pacjentów z gmin Węgorzewo, Budry, Pozezdrze z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem innych lub wielu substancji psychoaktywnych z podziałem na wiek i płeć				
wiek	płeć	2022 r.	2023 r.	2024 r.
0-18	M	0	0	0
	K	0	0	0
	Razem	0	0	0
19-29	M	1	3	6
	K	1	0	1
	Razem	2	3	7
30-64	M	13	11	19
	K	1	1	3
	Razem	14	12	22
65 i więcej	M	1	0	0
	K	0	0	0
	Razem	1	0	0

Tabela III.7 Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie w podziale na rozpoznania główne w latach 2022-2024 (źródło: Szpital Powiatowy SPZOZ w Węgorzewie).

Ilość pacjentów (osób) z gmin Węgorzewo, Budry, Pozezdrze z podziałem na rozpoznania główne – leczenie stacjonarne i ambulatoryjne				
Zaburzenia psychiczne	Kod rozpoznania ICD-10	2022 r.	2023 r.	2024 r.
Zaburzenia organiczne	F00-F09	178	195	173
Zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem alkoholu	F10	182	168	190
Zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem kanabinoli	F12	0	1	1
Zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem leków uspokajających i nasennych	F13	1	1	1
Zaburzenia psychiczne spowodowane używaniem kilku substancji lub innych substancji psychoaktywnych	F19	16	13	27
Schizofrenia	F20	96	103	99
Zaburzenia schizotypowe: schizoafektywne i urojeniowe (bez schizofrenii)	F21-F29	12	13	10
Epizody afektywne	F30, F32	45	61	62

Depresje nawracające i zaburzenia dwubiegunowe	F31, F33	110	102	95
inne zaburzenia nastroju (afektywne)	F34-F39	10	11	7
Zaburzenia nerwicowe związane ze stresem i somatoformiczne	F40-F48	290	310	255
Inne zespoły behawioralne związane z zaburzeniami fizjologicznymi i czynnikami fizycznymi	F51-F59	9	8	11
Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	F60-F69	10	14	15
Upośledzenie umysłowe	F70-F79	273	266	274
Całościowe zaburzenia rozwojowe	F84	8	5	8
Zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i wieku młodzieńczym	F90-F98	0	0	2
Nieokreślone zaburzenia psychiczne	F99	0	0	1
Obserwacja stanu psychicznego, rozpoznania nieustalone, bez zaburzeń psychicznych i rozpoznania niepsychiatryczne	Z03	26	36	38

Tabela III.8 Dane dotyczące wydawania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności osobom z zaburzeniami psychicznymi (źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności).

Rok	Przyczyna niepełnosprawności	Liczba orzeczeń ogółem	Wiek		Płeć	
			do 16 r. ż.	po 16 r. ż.	Kobiety	Mężczyźni
2022	01-U	8	4	4	3	5
	02-P	62	7	55	26	36
2023	01-U	6	1	5	0	6
	02-P	49	6	43	27	22
2024	01-U	14	5	9	7	7
	02-P	70	6	64	30	40

Oznaczenia:

01-U – upośledzenia umysłowe

02-P – choroby psychiczne

Tabela III.9 Liczba osób wykazanych we wszystkich umowach psychiatrycznych w powiecie węgorzewskim na dzień 31.12.2024 r. (źródło: Warmińsko-Mazurski Oddział Wojewódzki NFZ).

Lp.	Zawód (wszystkie specjalizacje)	Liczba osób
1	Lekarz Specjalista Psychiatrii	12
2	Lekarz Specjalista chorób wewnętrznych	3
3	Lekarz Specjalista neurologii	1
4	Psycholog	11
5	Psycholog kliniczny	3
6	Psychoterapeuta	7
7	Specjalista psychoterapii uzależnień	5
8	Specjalista terapii uzależnień	4
9	Instruktor Terapii Uzależnień	3
10	Terapeuta środowiskowy	4
11	Terapeuta zajęciowy	6
12	Pielęgniarka	63
13	Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa psychiatrycznego	3
14	Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa internistycznego	1
15	Pielęgniarka – specjalista pielęgniarstwa ratunkowego	1
16	Pracownik socjalny	3

*W sytuacji, gdy ta sama osoba widnieje w umowach z różnym zawodem lub stopniem specjalizacji – została policzona wielokrotnie.

IV. FORMY WSPARCIA W POWIECIE WĘGORZEWSKIM

W powiecie węgorzewskim dostępne są następujące formy wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego, które opisane zostały w niniejszym programie:

1. Szpital Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Węgorzewie.
2. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Węgorzewie.
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie.
4. Powiatowy Dom Samopomocy w Węgorzewie.
5. Dom Pomocy Społecznej w Węgorzewie.
6. Powiatowy Urząd Pracy w Węgorzewie.
7. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Olszewie Węgorzewskim.
8. Centrum Psychiatrii Anima – Poradnia w Węgorzewie.
9. Specjalny Ośrodek Szkolny – Wychowawczy im. M. Konopnickiej w Węgorzewie.
10. Fundacja Pomocy Społecznej „Nasz Dom” Węgorzewo.
11. Ośrodek Rehabilitacji Uzależnionych „DOREN” im. Berty Trusiewicz w Różewcu.
12. Ośrodki Pomocy Społecznej.
13. Gminne komisje ds. rozwiązywania problemów alkoholowych.
14. Szkoły z terenu powiatu węgorzewskiego.
15. Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie.
16. Placówki komercyjne.

1. SZPITAL PSYCHIATRYCZNY SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ

Szpital Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Węgorzewie jest specjalistyczną jednostką ochrony zdrowia, dla której podmiotem tworzącym i sprawującym nadzór jest Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Placówka realizuje zadania w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, leczenia uzależnień oraz opieki długoterminowej, świadcząc usługi zdrowotne dla osób powyżej 18. roku życia.

Szpital obejmuje swoim zasięgiem działania północno-wschodnią część województwa warmińsko-mazurskiego, w tym w szczególności Powiat Węgorzewski, a także powiaty: giżycki, kętrzyński, olecki, gołdapski, ełcki oraz piski. Placówka przyjmuje również pacjentów z terenu całej Rzeczypospolitej Polskiej.

W promieniu 100 km Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie jest jedyną jednostką ochrony zdrowia realizującą świadczenia psychiatryczne – zarówno w trybie stacjonarnym, jak i ambulatoryjnym. Jest również jedyną placówką w województwie warmińsko-mazurskim prowadzącą **Zakład Opiekuńczo-Lecznicy Psychiatryczny dla Dorosłych** oraz **Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia**, co czyni ją jednostką o strategicznym znaczeniu dla regionalnego i krajowego systemu opieki psychiatrycznej.

Struktura opieki ambulatoryjnej:

- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Węgorzewie – z rozszerzonym zakresem świadczeń o specjalistyczną opiekę lekarską nad pensjonariuszami Domu Pomocy Społecznej w Węgorzewie;
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Giżycku;
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Piszcu;
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Węgorzewie;
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Giżycku (przy Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia);
- Oddział Dzienny Psychiatryczny.

Poradnie zdrowia psychicznego, oprócz stacjonarnej działalności ambulatoryjnej, realizują również świadczenia w formule środowiskowej, w tym wizyty domowe lekarzy psychiatrów, psychologów i pielęgniarek psychiatrycznych. Działania te stanowią formę opieki środowiskowej, nawet mimo braku formalnie wyodrębnionego Zespołu Leczenia Środowiskowego.

Struktura opieki stacjonarnej:

- Oddział Ogólnopsychiatryczny II;
- Oddział Ogólnopsychiatryczny III;
- Oddział Detoksykacji Alkoholowej;

- Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Giżycku;
- Zakład Opiekuńczo–Lecniczy Psychiatryczny dla Dorosłych.

Jednostka wspierająca opiekę stacjonarną:

- **Izba Przyjęć** – całodobowa komórka organizacyjna odpowiedzialna za przyjmowanie pacjentów w trybie planowym i nagłym, prowadzenie wstępnej diagnostyki, kwalifikacji do hospitalizacji oraz zabezpieczenia medycznego przed przekazaniem pacjenta do odpowiedniego oddziału szpitalnego.

Zakres działalności leczniczej obejmuje:

- a) rozpoznawanie i leczenie chorób psychicznych
- b) rozpoznawanie i leczenie zaburzeń nerwicowych oraz zaburzeń osobowości
- c) rozpoznawanie i leczenie zaburzeń psychosomatycznych
- d) diagnostykę i terapię zaburzeń psychicznych wieku podeszłego
- e) diagnostykę oraz leczenie zaburzeń towarzyszących upośledzeniom
- f) leczenie i opiekę nad przewlekle chorymi psychicznie
- g) wczesną rehabilitację zaburzeń psychicznych
- h) rehabilitację osób przewlekle chorych psychicznie
- i) opiekę w środowisku nad osobami z zaburzeniami psychicznymi
- j) detoksykację i wczesną rehabilitację uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych
- k) detoksykację alkoholowych zespołów abstynencyjnych
- l) psychoterapię i rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu
- m) prowadzenie zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin
- n) konsultacje specjalistyczne dla zakładów leczenia odwykowego na terenie województwa
- o) działalność szkoleniową w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych
- p) prowadzenie internacji w ramach oddziałów psychiatrycznych o podstawowym zabezpieczeniu
- q) opiekę i poradnictwo w zakresie spraw socjalnych

Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie, dzięki kompleksowości struktury organizacyjnej, wysoko wykwalifikowanej kadrze oraz szerokiemu zakresowi świadczeń, stanowi kluczowy element systemu opieki psychiatrycznej w województwie warmińsko-mazurskim i pełni istotną rolę również w skali ogólnopolskiej.

Misja Szpitala

Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie realizuje misję, zgodnie z którą **zdrowie psychiczne jest najwyższym dobrem człowieka**. W codziennej pracy personel szpitala

kieruje się poszanowaniem godności, indywidualności i emocji każdego pacjenta, tworząc przestrzeń zrozumienia, bezpieczeństwa i nadziei.

Placówka rozwija współpracę z **jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi, instytucjami edukacyjnymi oraz środowiskiem akademickim**, działając wspólnie na rzecz promocji zdrowia psychicznego, integracji społecznej oraz kształcenia przyszłych kadr medycznych i terapeutycznych.

Szpital posiada **akredytowane miejsca specjalizacyjne**, stanowiąc ważne zaplecze dydaktyczne i szkoleniowe dla lekarzy przygotowujących się do pracy w obszarze psychiatrii i zdrowia psychicznego. Ponadto stanowi **miejsce odbywania staży częstkowych z psychiatrii** dla lekarzy realizujących specjalizacje w innych dziedzinach medycyny, a także **zajęć praktycznych realizowanych w ramach szkolnictwa medycznego zawodowego** (m.in. dla opiekunów medycznych i pielęgniarek) oraz **praktyk studenckich na kierunkach psychologia i pokrewnych**. Dzięki temu Szpital staje się **bazą kształcenia i rozwoju kadry medycznej**, wspierając tym samym inne, zwłaszcza lokalne placówki ochrony zdrowia, w zapewnianiu kompleksowej opieki psychiatrycznej i psychologicznej mieszkańcom regionu.

2. PORADNIA PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNA W WĘGORZEWIE

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Węgorzewie to publiczna placówka oświatowa, której organem prowadzącym jest Powiat Węgorzewski, a organem sprawującym nadzór pedagogiczny Warmińsko - Mazurski Kurator Oświaty. W poradni zatrudnionych jest 7 specjalistów: 3 psychologów, 3 pedagogów, 1 logopeda, posiadających dodatkowe kwalifikacje: terapeuta pedagogiczny, surdopedagog, tyflopédagog, terapeuta integracji sensorycznej, edukacja i rehabilitacja osób ze spektrum autyzmu, doradca zawodowy, socjoterapeuta, certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień, szkolenie specjalizacyjne z psychologii klinicznej (psychologia kliniczna dzieci i młodzieży).

Do zadań Poradni należy:

- diagnozowanie dzieci i młodzieży;
- udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych;
- organizowanie i prowadzenie wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Węgorzewie obejmuje bezpłatną opieką psychologiczną, pedagogiczną i logopedyczną dzieci i młodzież z przedszkoli, szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych z terenu powiatu węgorzewskiego. Oferowane wsparcie skierowane jest także do rodziców i nauczycieli.

W Poradni działają **Zespoły Orzekające** wydające orzeczenia o potrzebie:

- kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży ze względu na niepełnosprawność: słabosłyszenie, niesłyszenie, słabowidzenie, niewidzenie, niepełnosprawność

intelektualną, niepełnosprawność ruchową, w tym afazję, autyzm, w tym zespół Aspergera, zagrożenie niedostosowaniem społecznym oraz niedostosowanie społeczne;

- indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dla dzieci, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub oddziału zorganizowanego w szkole podstawowej;
- indywidualnego nauczania dla dzieci i młodzieży, których stan uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do szkoły;
- zajęć rewalidacyjno - wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych w stopniu głębokim

oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka (WWRD) od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole. Zajęcia w ramach WWRD to wielospecjalistyczne, kompleksowe i intensywne działania mające na celu wszechstronne stymulowanie rozwoju dziecka, wyrównywanie zdiagnozowanych deficytów, rozwijanie mocnych stron, pobudzanie rozwoju psychoruchowego i społecznego od momentu wykrycia pierwszych sygnałów nieprawidłowego funkcjonowania do czasu ich ustąpienia, ale nie dłużej niż do rozpoczęcia przez dziecko nauki w szkole podstawowej. Na potrzeby Zespołu Orzekającego zatrudniony jest lekarz chorób wewnętrznych – w trakcie specjalizacji z psychiatrii.

Tabela IV.2.1 Liczba wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną orzeczeń i opinii (źródło: *Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Węgorzewie*)

L.p.	Rodzaj wydanego dokumentu	Rok szkolny		
	Orzeczenia i opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	2021/2022	2022/2023	2023/2024
1.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci niesłyszących i słabosłyszących	0	1	1
2.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci niewidomych i słabowidzących	0	1	1
3.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność ruchową, w tym z afazją	7	6	12
4.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu lekkim	20	22	25
5.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na	4	7	0

	niepełnosprawność intelektualna w stopniu znacznym i umiarkowanym			
6.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera	14	12	23
7.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niepełnosprawność sprzężoną	7	10	4
8.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na zagrożenie niedostosowaniem społecznym	5	7	10
9.	Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego ze względu na niedostosowanie społeczne	1	0	0
10.	Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania	22	32	30
11.	Orzeczenie o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego	0	0	0
12.	Opinia o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	55	48	61
Lp.	Pozostałe opinie	2021-2022	2022/2023	2023/2024
1.	Opinia psychologiczno-pedagogiczna, logopedyczna	295	320	343

Tabela IV.2.2 Formy wsparcia realizowane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Węgorzewie (źródło: *Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Węgorzewie*).

Rok szkolny		2021/2022	2022/2023	2023/2024
Działalność diagnostyczna – przeprowadzone badania	Psychologiczne	466	578	481
	Pedagogiczne	390	454	481
	Logopedyczne	108	156	162
	Zawodoznawcze	2	4	0
	Lekarskie	132	141	162
Udzielono porad/konsultacji:	Psychologicznych rodzicom	73	118	78
	Psychologicznych uczniom	13	21	51
	Pedagogicznych rodzicom, w tym konsultacje SI i z terapeutą uzależnień	22	46	74

	Pedagogicznych uczniom	1	64	94
	Logopedycznych rodzicom	25	26	43
	Z doradcą zawodowym	28	10	2
Zajęcia terapeutyczne	Terapia indywidualna psychologiczna	2	3	0
	Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	4	4	2
	Socjoterapia	11	11	13
	Terapia logopedyczna	11	11	4
	Trening Umiejętności Społecznych	12	4	4
	Trening Słuchowy Neuroflow	0	0	4
	Grupa wsparcia dla młodzieży będącej w kryzysie	0	0	5
Spotkania dla Rodziców	Warsztaty, wykłady interaktywne	5 spotkań, 138 osób	6 spotkań, 92 osoby	6 spotkań, 257 osób
	Cykl warsztatów Szkoła dla Rodziców	11 (1 grupa)	0	16 (2 grupy)
Zajęcia dla uczniów	Zajęcia dla uczniów (profilaktyczne, edukacyjne, interwencja)	52 spotkania, 474 osoby	6 spotkań, 180 osób	14 spotkań, 270 osób
Spotkania dla nauczycieli	Spotkania dla nauczycieli, konsultacje, warsztaty, sieć współpracy	164 osoby	151 osób	162 osoby
Prowadzenie zajęć z zakresu wspomagania rozwoju małego dziecka w ramach programu kompleksowego wsparcia rodzin „Za życiem”		10 osób	17 osób	15 osób

3. POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W WĘGORZEWIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie (PCPR) jest jednostką organizacyjną wykonującą zadania powiatu wynikających z ustaw dotyczących:

- pomocy społecznej,
- rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- przeciwdziałaniu przemocy domowej
- wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

PCPR realizuje Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Węgorzewskim na lata 2024 - 2030 i realizuje lub koordynuje programy lokalne - powiatowe:

- Program rozwoju pieczy zastępczej,
- Program na rzecz poprawy życia społecznego i zawodowego osób niepełnosprawnych,
- Program przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy,

- Program promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą.

PCPR prowadzi **Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK)** - jest to placówka udzielająca pomocy osobom, które znalazły się w sytuacji kryzysowej na skutek zdarzenia losowego, sytuacji rodzinnej lub trudnych przeżyć osobistych.

Ośrodek w ramach działalności interwencyjnej świadczy pomoc: doradczą, informacyjną, psychologiczną, terapeutyczną, pedagogiczną, prawną, socjalną, bytową na czas zamieszkiwania w hostelu Ośrodka.

Do Ośrodka Interwencji Kryzysowej mogą zgłosić się wszystkie osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej. Z pomocy mogą korzystać między innymi osoby mające myśli samobójcze, cierpiące z powodu doświadczanej od innych osób przemocy fizycznej, psychicznej i seksualnej, dotknięte żywiołem oraz innymi zdarzeniami losowymi. Do ośrodka może zgłosić się każda osoba, rodzina bez względu na posiadany dochód.

Formy pomocy:

- konsultacja psychologiczna,
- terapia psychologiczna,
- konsultacja pedagogiczna,
- porada prawna,
- wsparcie pracownika socjalnego,
- interwencje w terenie (wizyta w terenie, jeżeli zaistnieje taka konieczność),
- interwencja telefoniczna,
- czasowy pobyt w hostelu w chwili zagrożenia zdrowia i życia.

W ramach OIK działa hostel dla osób w trudnej kryzysowej sytuacji. W chwili, kiedy pobyt w domu jest niemożliwy lub zagraża ich zdrowiu i bezpieczeństwu, mogą uzyskać schronienie w hostelu.

Przy PCPR działa **Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych** pełniąca funkcję organu opiniotawczo-doradczego.

PCPR prowadzi **Punkt Konsultacyjny** - w ramach Porozumienia zawartego przez Powiat Węgorzewski z Gminą Węgorzewo, Gminą Budry oraz Gminą Pozezdrze w sprawie wspólnego wykonania zadań z zakresu pomocy rodzinie. W punkcie konsultacyjnym udzielane jest poradnictwo specjalistyczne: psychologa, terapeuty uzależnień oraz psychiatry dziecięcego, z którego mogą skorzystać wszystkie osoby będące w kryzysie psychicznym.

Tabela IV.3.1 Dane dotyczące udzielonego wsparcia w ramach Punktu Konsultacyjnego w 2024 r. (źródło: PCPR w Węgorzewie).

Ogółem liczba klientów	psycholog	terapeuta	psychiatra dziecięcy
178*	44	86	48

*niektóre osoby korzystały więcej niż z jednego specjalisty.

Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością - program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej finansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego.

Program realizowany w ramach umowy zawartej przez Powiat Węgorzewski z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim na realizację zadania w zakresie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób z niepełnosprawnością, zamieszkujących teren powiatu węgorzewskiego. W 2024 r. PCPR w ramach programu zatrudniało 9 asystentów.

Do głównych obowiązków asystenta należą:

1. Wsparcie w czynnościach samoobsługowych, w tym utrzymania higieny osobistej.
2. Wsparcie w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wypełnianiu ról w rodzinie.
3. Wsparcie w przemieszczaniu się poza miejscem zamieszkania.
4. Wsparcie w podejmowaniu aktywności życiowej i komunikowaniu się z otoczeniem.

Tabela IV.3.2 Dane dotyczące realizacji programu Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością – edycja 2024 (źródło: PCPR w Węgorzewie).

Lp.	Stopień niepełnosprawności	Liczba osób objętych wsparciem	Liczba wykonanych godzin
1	znaczny sprzężony	4	3029
2	znaczny	5	3520
3	umiarkowany sprzężony	2	960
4	umiarkowany	1	360
5	Ogółem	12	7869

Program „Aktywny Samorząd” finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Głównym celem programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Tabela IV.3.3 Dane dotyczące realizacji programu „Aktywny samorząd” w 2024 r. (źródło: PCPR w Węgorzewie).

Lp.	Moduł I Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową	Liczba wniosków
1	pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	1
2	pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego, jego elementów oraz	3
3	szkolenie w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	1
4	pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	2
5	pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne	2

6	refundacje kosztów opłaty za energię	13
7	Ogółem	22
Lp.	Moduł II pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	Liczba wniosków
1	rok akademicki 2023/2024 (semestr letni)	5
2	rok akademicki 2024/2025 (semestr zimowy)	6
3	Ogółem	11*

*w tym 7 osób z niepełnosprawnością

Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Mieszkanie dla absolwenta, który jest finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W ramach programu możliwe jest uzyskanie dofinansowania do wynajęcia lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego, spełniającego indywidualne kryterium dostępności. Dofinansowanie może być udzielone na okres maksymalnie 60 miesięcy i ma charakter degresywny. Program jest skierowany do osób, które posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu, także w stopniu umiarkowanym lub orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, a w przypadku osób z niepełnosprawnością narządu słuchu również na równi z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz posiadają status absolwenta szkoły podstawowej, ponadpodstawowej (wszystkich typów szkół) lub szkoły wyższej uzyskany w okresie 36 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku, lub opuszcza rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, lub opuszcza warsztat terapii zajęciowej (WTZ). W 2024r. wpłynął 1 wniosek w ramach w/w programu.

Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie, który jest finansowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Dofinansowanie dotyczy dopłaty do zakupu mieszkania pozbawionego barier architektonicznych, znajdującego się w lokalizacji umożliwiającej samodzielne opuszczenie budynku, aż do poziomu zero. Program skierowany jest do osób, które posiadają orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, wydane z tytułu niepełnosprawności narządu ruchu uniemożliwiającej poruszanie się bez użycia wózka inwalidzkiego. W 2024 r. nie wpłynął żaden wniosek w ramach w/w programu.

4. POWIATOWY DOM SAMOPOMOCY W WĘGORZEWIE

Powiatowy Dom Samopomocy w Węgorzewie jest ośrodkiem wsparcia o zasięgu ponadlokalnym działającym w formie jednostki budżetowej jako jednostka organizacyjna Powiatu Węgorzewskiego. Dom jest jednostką dziennego pobytu przeznaczoną dla 38 osób tj. dla osób przewlekłe psychicznie chorych, osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych, w tym również dla osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi i osób ze spektrum autyzmu.

Celem działalności Domu jest utrzymanie osoby w jej naturalnym środowisku społecznym i rodzinnym poprzez udzielanie wsparcia psychicznego, pomocy w zaspokajaniu potrzeb

bytowych, edukacyjnych i społecznych oraz zapewnienie osobom korzystającym ze świadczeń Domu rehabilitacji społecznej obejmującej różnorodne formy treningów umiejętności społecznych oraz elementy terapii zajęciowej, a także podtrzymywanie i rozwijanie u osób z zaburzeniami psychicznymi umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, podejmowanie działań w celu przygotowania do podjęcia pracy, służenie partnerską radą i pomocą w sprawach związanych ze współżyciem społecznym, gospodarowaniem pieniędzmi, załatwianiem spraw poza Domem, wykonywaniem różnych zajęć i prac, aktywnym spędzaniem czasu wolnego, motywowaniem do pracy przez wykorzystanie posiadanych umiejętności, utrzymaniem kontaktów z rodziną i przyjaciółmi.

Tabela IV.4.1 Liczba uczestników PDS w Węgorzewie w latach 2022-2024 z podziałem na symbol niepełnosprawności (źródło: PDS w Węgorzewie).

Rok	Liczba uczestników PDS	Symbol przyczyny niepełnosprawności		
		01-U	02-P	12-C
2022	36	11	24	1
2023	38	12	25	1
2024	38	12	25	1

Oznaczenia:

01-U – upośledzenia umysłowe

02-P – choroby psychiczne

12-C – całościowe zaburzenia rozwojowe

5. DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W WĘGORZEWIE

Dom Pomocy Społecznej w Węgorzewie jest jednostką budżetową Powiatu Węgorzewskiego. Dom świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Placówka jest przeznaczona dla osób niepełnosprawnych intelektualnie (zarówno kobiet jak i mężczyzn). Mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej w Węgorzewie zamieszkują w sześciu budynkach mieszkalnych.

Świadczenia zdrowotne dla mieszkańców dostępne są w ramach powszechnego systemu opieki zdrowotnej. Opiekę zdrowotną nad naszymi mieszkańcami sprawuje Poradnia Medycyny Rodzinnej Amicus i Poradnia Zdrowia Psychicznego SP ZOZ w Węgorzewie. Świadczenia zdrowotne udzielane są w miejscu zamieszkania mieszkańca.

Każdemu mieszkańcowi opracowany jest Indywidualny Plan Wsparcia, który wskazuje kierunki pracy z mieszkańcem, cele do zrealizowania, a także możliwości usprawniania czy też usamodzielniania. Mieszkańcy poza usługami opiekuńczo – bytowymi mają możliwość korzystania z różnych form terapii na terenie Domu.

W Domu Pomocy Społecznej prowadzone są zajęcia rehabilitacji społecznej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie zajęć rehabilitacji społecznej w domach pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zajęcia rehabilitacji społecznej odbywają się zarówno w budynkach mieszkalnych, jak i w budynku terapii. Prowadzone są następujące rodzaje zajęć:

- 1) **Trening funkcjonowania w codziennym życiu** – zajęcia takie jak: nauka ubierania się, spożywania posiłku, nauka utrzymania higieny osobistej i higieny otoczenia, nauka dostosowania ubioru do pory roku i okoliczności, itp.
- 2) **Trening umiejętności interpersonalnych i umiejętności rozwiązywania problemów** – zajęcia takie jak: praca nad relacjami w grupie, komunikacja, nauka zwrotów grzecznościowych, rozwiązywanie problemów bez użycia przemocy itd.
- 3) **Trening umiejętności spędzania czasu wolnego** – rozwój zainteresowań i predyspozycji dostosowanych do indywidualnych potrzeb i możliwości mieszkańców (np. rysowanie, malowanie, słuchanie muzyki), spędzanie czasu wolnego na świeżym powietrzu, spacer, organizacja świąt i imprez okolicznościowych
- 4) **Zajęcia z psychologiem** – badanie psychologiczne, terapia psychologiczna, poradnictwo.
- 5) **Zajęcia ruchowe** – zajęcia sportowe, turystyka i rekreacja.

W DPS duży nacisk jest kładziony na integrację mieszkańców ze społecznością lokalną. Część mieszkańców uczestniczy w Warsztatach Terapii Zajęciowej w Olszewie Węgorzewskim, część w Dziennym Oddziale Psychiatrycznym przy Szpitalu Psychiatrycznym w Węgorzewie, a niektórzy są uczniami Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Węgorzewie.

Tabela IV.5.1 Liczba mieszkańców DPS w Węgorzewie w latach 2022-2024 z podziałem na symbol niepełnosprawności (źródło: DPS w Węgorzewie).

Rok	Liczba mieszkańców DPS	Symbol przyczyny niepełnosprawności			
		01-U	02-P	12-C	Orzeczenie ZUS
2022	270	49	18	2	220
	17 mieszkańców posiada orzeczenie z dwoma kodami, 1 mieszkaniec posiada orzeczenie z trzema kodami.				
2023	272	55	18	3	219
	22 mieszkańców posiada orzeczenie z dwoma kodami, 1 mieszkaniec posiada orzeczenie z trzema kodami				
2024	271	59	22	4	213
	22 mieszkańców posiada orzeczenie z dwoma kodami, 3 mieszkańców posiada orzeczenie z trzema kodami				

Oznaczenia:

01-U – upośledzenia umysłowe

02-P – choroby psychiczne

12-C - całościowe zaburzenia rozwojowe

6. POWIATOWY URZĄD PRACY W WĘGORZEWIE

Zdrowie psychiczne narażone jest na wiele różnego rodzaju zagrożeń. Jednym z nich jest między innymi bezrobocie, które może powodować niepokój, frustrację, spadek poczucia własnej wartości i w konsekwencji prowadzić do różnego rodzaju zaburzeń psychicznych.

Stopa bezrobocia w powiecie węgorzewskim na koniec roku 2024 wynosiła 12,8%. W porównaniu do wskaźnika wojewódzkiego była ona wyższa o 4,5 p.p.

Powiatowy Urząd Pracy w Węgorzewie realizuje podstawowe usługi rynku pracy, tj. pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia oraz działania aktywizujące między innymi staże, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie – użyteczne, a także kieruje osoby zarejestrowane do zatrudnienia w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz udziela wsparcia finansowego na podjęcie działalności gospodarczej.

Powyższe działania skierowane są do osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy, w tym osób z orzeczoną niepełnosprawnością.

W latach 2022-2024 w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy figurowała 1 osoba poszukująca pracy z orzeczeniem o niepełnosprawności w zakresie chorób psychicznych. Osób bezrobotnych posiadających takie orzeczenie było więcej.

Tabela IV.6.1: Dane o osobach z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi z orzeczeń lekarskich zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Węgorzewie w latach 2022-2024 (źródło: PUP w Węgorzewie).

Rok	Liczba osób będących w ewidencji w trakcie roku
2022	13 (w tym 1 osoba poszukująca pracy)
2023	11
2024	9

Osobom rejestrującym się w Powiatowym Urzędzie Pracy zakładane są Indywidualne Plany Działania, które mają na celu dostosowanie ścieżki wsparcia do indywidualnych potrzeb i możliwości każdej osoby, z uwzględnieniem doświadczenia zawodowego, wykształcenia oraz oddalenia od rynku pracy. IPD zawiera w szczególności działania możliwe do zastosowania przez urząd pracy oraz planowane do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy.

Tabela IV.6.2. Liczba realizowanych IPD dla osób bezrobotnych z zaburzeniami psychicznymi w podziale na lata 2022-2024 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Węgorzewie (źródło: PUP w Węgorzewie).

Rok	Liczba Indywidualnych Planów Działania
2022	12
2023	13
2024	12

Osoby zarejestrowane mogą skorzystać z pomocy oferowanej przez doradcę zawodowego w ramach np. porady zawodowej indywidualnej, w trakcie której, wspólnie z doradcą, określone są możliwości rozwiązania problemu zawodowego z jakim mierzy się klient. Dotyczą one zazwyczaj wyboru bądź zmiany zawodu, planowania rozwoju zawodowego, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji oraz poszukiwania źródeł informacji, a także najefektywniejszej formy

pomocy możliwej do zastosowania przez Urząd. Z ww. porad indywidualnych w latach 2022-2024 skorzystały 4 osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Osoby z przedmiotowymi orzeczeniami aktywizowano w ramach prac społecznie-użytecznych, na które w każdym z badanych lat pokierowano po 1 osobie oraz w ramach stażu, z którego w roku 2024 skorzystała 1 osoba.

W ramach pośrednictwa pracy bezrobotnym wydawane są skierowania między innymi do pracy lub na staże. Osobom bezrobotnym niepełnosprawnym z zaburzeniami psychicznymi w roku 2022 wydano 2 skierowania do pracy i 1 skierowanie na staż, w roku 2023 wydano 7 skierowań do pracy i 2 skierowania na staż, a w roku 2024 wydano 4 skierowania do pracy i 5 skierowań na staż.

7. WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ W OLSZEWIE WĘGORZEWSKIM

Warsztat Terapii Zajęciowej w Olszewie Węgorzewskim (WTZ), działa od 29 listopada 2004 roku przy Stowarzyszeniu Osób Niepełnosprawnych „EMPATIA”. Przeznaczony jest dla 35 dorosłych osób z niepełnosprawnościami w stopniu umiarkowanym i znacznym.

Uczestnikami WTZ są głównie osoby ze sprzężoną niepełnosprawnością, w tym również z zaburzeniami psychicznymi.

WTZ oferuje uczestnikom indywidualne programy rehabilitacji, obejmujące rozwój sprawności psychofizycznej, umiejętności życia codziennego oraz przygotowanie do funkcjonowania w środowisku społecznym i zawodowym. Zajęcia prowadzone są w siedmiu pracowniach terapeutycznych:

- usprawniania ruchowego,
- poznawania świata,
- technicznej,
- aktywności twórczej,
- kulinarnej,
- krawiecko-hafciarskiej,
- komputerowej.

Dodatkowo uczestnicy biorą udział w treningach umiejętności społecznych, ekonomicznych i kulinarnych, a także w zajęciach z muzykoterapii, teatrologii i terapii psychologicznej.

WTZ aktywnie uczestniczy w życiu społeczności lokalnej, organizując i biorąc udział w wydarzeniach kulturalnych, sportowych oraz festynach. Uczestnicy warsztatu angażują się również w działania z zakresu ergoterapii, takie jak uprawa warzyw i przygotowywanie przetworów, co sprzyja rozwijaniu kompetencji zawodowych i społecznych.

WTZ zapewnia dowóz uczestników na zajęcia, co jest szczególnie istotne dla osób z ograniczoną mobilnością.

Tabela IV.7.1 Liczba uczestników WTZ w Olszewie Węgorzewskim z podziałem na stopnie niepełnosprawności (*źródło: WTZ w Olszewie Węgorzewskim*).

Lp.	Podział ze względu na stopień niepełnosprawności	2022	2023	2024
1.	Liczba uczestników ze stopniem umiarkowanym	13	12	13
2.	Liczba uczestników ze stopniem znacznym	22	23	22
	Ogółem	35	35	35

Tabela IV.7.2 Liczba uczestników WTZ w Olszewie Węgorzewskim z podziałem na rodzaj niepełnosprawności wg schorzenia wiodącego (źródło: WTZ w Olszewie Węgorzewskim).

Lp.	Rodzaj niepełnosprawności wg schorzenia wiodącego	Liczba uczestników w poszczególnych latach		
		2022	2023	2024
1.	Niepełnosprawność intelektualna	8	9	10
2.	Choroby psychiczne	4	4	4
3.	Choroby neurologiczne	8	7	3
4.	Niepełnosprawność sprzężona	14	13	16
5.	Inne	1	1	1

8. CENTRUM PSYCHIATRII ANIMA – PORADNIA W WĘGORZEWIE

Centrum Psychiatrii Anima Iwona Trzonkowska-Żyśko jest podmiotem leczniczym, którego główna siedziba znajduje się w Olsztynie. Podmiot wpisany jest do właściwego Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą prowadzonego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego. Podstawowym celem Centrum jest prowadzenie działalności leczniczej polegającej na udzielaniu kompleksowych i specjalistycznych świadczeń zdrowotnych. W ramach Centrum działa Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży w Węgorzewie, w ramach której funkcjonuje Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Węgorzewie.

Do jej zadań należy planowanie i realizowanie kompleksowej opieki psychologicznej/psychoterapeutycznej dotyczącej osób z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności:

- 1) diagnostyka psychologiczna;
- 2) ustalanie planu postępowania;
- 3) kontynuacja planu opieki w formie porad psychologicznych oraz psychoterapii indywidualnej bądź grupowej, zależnie od stanu psychicznego i aktualnych potrzeb;
- 4) wizyty domowe i środowiskowe w miejscu zamieszkania pacjenta, jego opiekunów prawnych oraz instytucjach realizujących zadania oświatowe i opieki społecznej,
- 5) koordynacja i współpraca w zakresie leczenia i opieki nad małoletnimi na terenie powiatu, w zakresie pomocy przedlekarskiej;

6) w razie potrzeby kierowanie do Ośrodków o wyższym stopniu referencyjnym.

W Poradni w Węgorzewie pracuje psychoterapeuta, psycholog kliniczny oraz terapeuta środowiskowy. Świadczenia udzielane są w ramach NFZ.

Tabela IV.8.1 Liczba porad udzielonych w Poradni w Węgorzewie (źródło: *Centrum Psychiatrii Anima*).

Rok	2022	2023	2024
Liczba udzielonych porad*	5 630	6 964	7 974

*dane obejmują wszystkie osoby korzystające z porad bez względu na miejsce zamieszkania.

9. SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNY – WYCHOWAWCZY IM. M. KONOPNICKIEJ W WĘGORZEWIE

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Marii Konopnickiej w Węgorzewie jest placówką funkcjonującą w ramach systemu oświaty, która zajmuje się edukacją, terapią, rehabilitacją i opieką nad osobami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym; z niepełnosprawnością sprzężoną oraz autyzmem.

W ramach SOSW funkcjonują:

- Oddziały przedszkolne - dla dzieci z autyzmem, niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz niepełnosprawnością sprzężoną,
- Szkoła Podstawowa – edukacja na poziomie podstawowym w klasach I – VIII, kończąca się egzaminem państwowym w kl. VIII,
- Szkoła Przysposabiająca do Pracy – trzyletnia szkoła ponadpodstawowa dla uczniów z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz niepełnosprawnością sprzężoną,
- Branżowa Szkoła Specjalna I stopnia – trzyletnia szkoła zawodowa dla absolwentów szkoły podstawowej. Kierunki kształcenia: kucharz oraz murarz-tylnkarz.
- Internat – dla zamieszkowych wychowanków Ośrodka.
- Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – specjalistyczne zajęcia terapeutyczne wspierające rozwój małego dziecka do rozpoczęcia nauki w szkole. Terapia oparta jest na rzetelnej diagnozie rozwoju i potrzeb dziecka, i jest realizowana w oparciu o indywidualny program pracy. Obejmuje także wsparcie rodziców.

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy zapewnia uczniom opiekę psychologiczną i pedagogiczną oraz wsparcie terapeutyczne w postaci nowoczesnych form i metod zajęć wspierających rozwój dzieci i młodzieży.

Metody terapeutyczne stosowane w Ośrodku:

- Terapia logopedyczna i neurologopedyczna
- Rewalidacja i edukacja osób ze spektrum autyzmu (ASD)
- EEG Biofeedback
- Tomatis - trening słuchowy
- Integracja Sensoryczna (SI)

- Komunikacja Alternatywna AAC, MAKATON, PCES
- Metoda Marii Montessori
- Stymulacja polisensoryczna
- Kinezylogia edukacyjna
- Metoda W. Sherborne
- Metoda aktywizująca C. Knill'a
- Arteterapia
- Metoda Dobrego Startu
- Elementy terapii behawioralnej
- Muzykoterapia i psychodrama
- Terapia ręki
- Terapia taktylna
- Terapia zajęciowa
- Biblioterapia
- Korekcja wad postawy
- Rehabilitacja medyczna
- Zajęcia sportowe

Planowanie i realizacja planów pracy terapeutycznej opiera się na wnikliwej i profesjonalnej diagnozie rozwoju dziecka, prowadzonej przez doświadczonych terapeutów.

Metody diagnostyczne stosowane w placówce:

- Monachijska Funkcjonalna Diagnostyka Rozwojowa
- Funkcjonalna Diagnoza TESTEM PEP-R
- Diagnoza SI
- Diagnoza logopedyczna
- Badania psychologiczne

SOSW w Węgorzewie zapewnia dzieciom i młodzieży uczęszczającym do placówki opiekę psychologiczną oraz pedagogiczną. W ramach opieki prowadzone są zajęcia z uczniami, diagnozy, konsultacje i warsztaty. Porady udzielane są także rodzicom/opiekunom uczniów. Placówka współpracuje z innym instytucjami wsparcia, pośredniczy w kontaktach, pomaga w dotarciu do opieki specjalistycznej, w tym medycznej.

Cała kadra pedagogiczna zatrudniona w SOSW w Węgorzewie posiada kwalifikacje pedagoga specjalnego, dodatkowo zatrudniony jest psycholog (1 etat) oraz pedagog szkolny (1 etat).

Tabela IV.9.1: Liczba uczniów uczęszczających do SOSW w latach 2022-2024 (źródło: SOSW w Węgorzewie).

Lp.	Liczba uczniów	2022	2023	2024
1	Oddziały przedszkolne	10	9	10
2	Szkoła Podstawowa	43	48	42
3	Branżowa Szkoła I stopnia	9	8	11
4	Szkoła Przysposabiająca do Pracy	13	13	10
5	Internat	21	18	16
6	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	81	94	94

10. FUNDACJA POMOCY SPOŁECZNEJ „NASZ DOM” WĘGORZEWO

Fundacja Pomocy Społecznej Nasz Dom Węgorzewo jest organizacją pozarządową zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym od 2015 r. Powstała z inicjatywy fundatora – Zbigniewa Sawickiego. Od 2020 r. fundacja posiada status organizacji pożytku publicznego (OPP).

Fundacja działa na rzecz osób w trudnej sytuacji życiowej, w szczególności osób starszych oraz z niepełnosprawnościami. Jej cele to:

- zapewnienie godnego, niezależnego i pełnego życia dorosłym osobom niepełnosprawnym intelektualnie w głównym nurcie życia społecznego oraz inicjowanie i wspieranie działań temu służącym;
- stworzenie, utrzymanie i prowadzenie kompleksu mieszkań wspomaganych dla kilkunastu dorosłych osób, zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu swojego upośledzenia intelektualnego;
- stałe wspieranie osób starszych i samotnych, zdanych tylko na siebie.

Od 2020 r. Fundacja prowadzi dom - kompleks mieszkań wspieranych dla dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną. W domu znajduje się miejsce dla 8 osób, zagrożonych wykluczeniem społecznym i potrzebujących stałego wsparcia w radzeniu sobie ze swoją niepełnosprawnością.

Dom znajduje się w budynku jednorodzinnym w Węgorzewie, którego remont i dostosowanie do potrzeb osób z niepełnosprawnościami został dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Mieszkańcy domu mają zapewnioną stałą opiekę, w tym mieszkanie, wyżywienie, wizyty lekarskie, wsparcie psychologiczne, a także dodatkowe zajęcia, jak warsztaty rozwojowe, działania wolontariackie i integracyjne. Ważnym działaniem jest uczenie samodzielności podopiecznych poprzez realizację codziennych treningów umiejętności tj. treningu: higieniczno-sanitarnego, kulinarno-budżetowego, umiejętności i zachowań społecznych, ruchowego, a także poprzez prowadzenie ogrodu terapeutycznego z własnym warzywnikiem.

Część mieszkańców uczęszcza do Warsztatów Terapii Zajęciowej w Olszewie Węgorzewskiej, a część do Powiatowego Domu Samopomocy w Węgorzewie.

Pobyt w domu jest częściowo odpłatny. Fundacja aktywnie pozyskuje środki zewnętrzne na utrzymanie personelu, drobne remonty oraz dodatkowe zajęcia dla mieszkańców.

11. OŚRODEK REHABILITACJI UZALEŻNIONYCH „DOREN” IM. BERTY TRUSIEWICZ W RÓŻEWCU

Ośrodek Rehabilitacji Uzależnionych „DOREN” im. Berty Trusiewicz w Różewcu to samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej z siedzibą w Różewcu w powiecie węgorzewskim. Utworzony został przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego i wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego – działalność lecznicza.

Jego podstawowym celem jest udzielanie stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie:

- **leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych**

Celem programu jest stymulowanie pacjentów w kierunku takich zmian osobowości, by byli oni w stanie podjąć trwałą decyzję o trzeźwości w przyszłym życiu oraz uzyskali nowe, konstruktywne mechanizmy intrapsychiczne i interpersonalne, które pomogą im tę decyzję realizować. W czasie realizacji programu pacjenci uczą się samodzielnie kierować własnym życiem tak, by stało się ono dla nich satysfakcjonujące oraz by brali za nie odpowiedzialność.

- **leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych ze współistniejącą chorobą psychiczną**

Celem programu jest pokazanie, że można skutecznie prowadzić rehabilitację osób uzależnionych z zaburzeniami psychicznymi w ramach jednej grupy wspólnie z innymi osobami uzależnionymi od środków psychoaktywnych. Przełamywanie barier podziałów między tymi kategoriami pacjentów na terenie wspólnoty terapeutycznej ma korzystny wpływ dla całości grupy. Obecność pacjentów z podwójną diagnozą wymaga od pozostałych zrozumienia ich inności, uczy ich istotnych wartości humanistycznych takich jak np. tolerancja wobec innych. Dla pacjentów z zaburzeniami psychicznymi codzienne, bliskie obcowanie z pozostałymi pacjentami może powodować przejmowanie od nich pozytywnych wzorów dotyczących np. aktywności, sposobów komunikowania się oraz pełnienia ról społecznych.

Ośrodek funkcjonuje jako społeczność terapeutyczna, w której pacjenci odgrywają aktywną rolę we własnym procesie leczenia, uczestnicząc w życiu wspólnoty oraz realizując kontrakt terapeutyczny.

Program terapeutyczny realizowany w Ośrodku obejmuje m.in.:

- psychoterapię indywidualną;
- psychoterapię grupową w ramach małych grup terapeutycznych;
- psychoterapię grupową w ramach codziennych spotkań społeczności terapeutycznej;
- ergoterapię;
- zajęcia edukacyjne poświęcone teorii uzależnień, treningowi umiejętności psychologicznych i asertywności, podstawowych zagadnień dotyczących profilaktyki chorób zakaźnych (HCV, HIV-AIDS);
- konsultacje psychiatryczne według indywidualnych potrzeb pacjenta.

Program leczenia jest podzielony na etapy, trwające łącznie 12 miesięcy (w zależności od profilu leczenia), a jego celem jest nie tylko przerwanie używania substancji psychoaktywnych, ale też przygotowanie pacjenta do samodzielnego, satysfakcjonującego i społecznie aktywnego życia.

W Ośrodku jest 45 miejsc, dla pacjentów uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz pacjentów uzależnionych i chorych psychicznie. Pracuje w nim 9 osób kadry terapeutycznej.

Tabela IV.11.1 Liczba pacjentów Ośrodka Rehabilitacji Uzależnionych "DOREN" im. Berty Trusiewicz w Rózewcu (źródło: Ośrodek „DOREN”).

	Liczba pacjentów na dzień:		
	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2025
4750	23	24	25
4756	14	12	17

Oznaczenia:

4750 - Oddział rehabilitacji uzależnionych od substancji psychoaktywnych

4756 - Oddział rehabilitacji uzależnionych od substancji psychoaktywnych ze współistniejącą chorobą psychiczną

12. OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ

W powiecie węgorzewskim funkcjonują 3 Ośrodki Pomocy Społecznej:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgorzewie.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pozezdrzu.

Ośrodki Pomocy Społecznej (OPS) to instytucje publiczne działające na poziomie gminy, która jest odpowiedzialna za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej.

Głównym zadaniem ośrodka pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ponadto zadaniem OPS jest

wspieranie osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, jak też podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

OPS świadczy pomoc społeczną w postaci świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Rodzaj, forma i rozmiar udzielanych świadczeń jest odpowiedni do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy są uwzględniane, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Świadczeniami z pomocy społecznej są:

1. świadczenia pieniężne:
 - a) zasiłek stały,
 - b) zasiłek okresowy,
 - c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
 - d) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
 - e) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
 - f) świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy,
 - g) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd.
2. świadczenia niepieniężne:
 - a) praca socjalna - prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji dla zaspokojenia potrzeb członków. Świadczona jest bez względu na posiadany dochód. Praca socjalna to indywidualna praca z podopiecznymi, mająca na celu poprawę ich sytuacji życiowej poprzez działania o charakterze wychowawczym czy interwencyjnym (np. sporządzanie wniosków do Sądu Rejonowego w Giżycku III Wydział Rodzinny i Nieletnich o umieszczenie osób bez ich zgody w domach pomocy społecznej lub w szpitalach psychiatrycznych bądź ZOL-ach, wizyty w środowisku, często w asyście funkcjonariuszy Policji, pomoc w uzyskaniu orzeczeń o niepełnosprawności, pomoc w uzyskaniu diagnozy funkcjonalnej),
 - b) bilet kredytowany,
 - c) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
 - d) składki na ubezpieczenia społeczne,
 - e) pomoc rzeczowa (np. żywność, odzież, opał, leki, itp.);, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
 - f) sprawienie pogrzebu,
 - g) poradnictwo specjalistyczne,
 - h) interwencja kryzysowa,
 - i) schronienie,
 - j) posiłek,
 - k) niezbędne ubranie,
 - l) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia i w rodzinnych domach pomocy oraz usługi sąsiedzkie,

- m) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- n) mieszkanie treningowe lub wspomagane,
- o) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, w tym usługi wsparcia krótkoterminowego,
- p) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu treningowym lub wspomagany, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

W zakresie działań OPS jest wsparcie w integracji społecznej – programy i działania mające na celu aktywizację zawodową i społeczną osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym np. Klub Seniora działający w Węgorzewie, Pozezdrzu i Budrach.

Ponadto MGOPS w Węgorzewie świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone przez opiekunki zatrudnione w Punkcie Opieki Nad Chorym w Domu przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Węgorzewie:

- 2022 r. – udzielono wsparcia 11 osobom
- 2023 r. – udzielono wsparcia 10 osobom
- 2024 r. – udzielono wsparcia 12 osobom

Pomoc społeczna udzielana jest w szczególności dla osób i rodzin żyjących w ubóstwie, bezrobotnych, osób z niepełnosprawnościami, osób przewlekle chorych, osób starszych, samotnych i niezdolnych do samodzielnego życia, rodzin wielodzietnych, niepełnych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, ofiar przemocy domowej, bezdomnych, osób opuszczających zakłady karne, szpitale psychiatryczne, domy dziecka, cudzoziemców, uchodźców oraz osób i rodzin posiadających problemy w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

OPS w celu zapewnienia kompleksowej pomocy i wsparcia osobom potrzebującym współpracuje również z innymi instytucjami i organizacjami, takimi jak: policja, urzędy pracy, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne i zdrowotne.

Tabela IV.12.1 Liczba wniosków do Sądu Rejonowego w Giżycku III o umieszczenie osób bez ich zgody w domach pomocy społecznej / w szpitalach psychiatrycznych / ZOL-ach złożonych przez OPS w powiecie węgorzewskim.

Rok	Liczba wniosków do Sądu Rejonowego w Giżycku III Wydział Rodzinny i Nieletnich o umieszczenie osób bez ich zgody w domach pomocy społecznej / w szpitalach psychiatrycznych / ZOL- ach		
	Gmina Węgorzewo	Gmina Budry	Gmina Pozezdrze
2022 r.	4	2	0
2023 r.	2	0	0
2024 r.	1	3	0

Przy każdym Ośrodku Pomocy Społecznej w powiecie węgorzewskim funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych instytucji oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, diagnozowanie problemu przemocy domowej,

podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą oraz rozpowszechnianie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W skład Zespołów interdyscyplinarnych wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

13. GMINNE KOMISJE DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonują w każdej gminie powiatu węgorzewskiego: w Węgorzewie, Pozezdrzu i Budrach. Ich głównym zadaniem jest realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Do głównych działań Komisji należą:

- opiniowanie wydatkowania środków przeznaczonych na realizację gminnego programu przeciwdziałania uzależnieniom;
- przyjmowanie wniosków o skierowanie na leczenie odwykowe;
- prowadzenie rozmów interwencyjno-motywujących z osobami uzależnionymi lub współuzależnionymi;
- kierowanie na badania do biegłych sądowych, w celu ustalenia uzależnienia od alkoholu oraz wskazania odpowiedniego rodzaju leczenia;
- kierowanie do specjalistów – terapeutów uzależnień, psychologów, grup wsparcia (np. AA);
- współpraca z instytucjami lokalnymi, szkołami, policją, ośrodkami pomocy społecznej w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Komisja kieruje swoje działania do:

- osób uzależnionych od alkoholu oraz ich bliskich – poprzez motywowanie do leczenia, wsparcie terapeutyczne i pomoc w procedurze sądowego zobowiązania do leczenia;
- rodzin dysfunkcyjnych, zwłaszcza tych z problemem alkoholowym;
- dzieci i młodzieży – poprzez działania profilaktyczne, edukacyjne i wychowawcze;
- społeczności lokalnej – poprzez kampanie społeczne, działania informacyjne i integracyjne.

Działania te mają na celu ograniczenie negatywnych skutków nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz promowanie zdrowego stylu życia i profilaktyki uzależnień.

Tabela IV.13.1 Liczba spraw rozpatrywanych przez Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w powiecie węgorzewskim w latach 2022-2024.

Lp.	Liczba rozpatrywanych spraw	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Gmina Węgorzewo				
1.	Liczba rozpatrywanych spraw dotyczących nadużywania alkoholu	25	31	40
2.	Liczba wniosków złożonych do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego	12	2	8
Gmina Budry				
1.	Liczba rozpatrywanych spraw dotyczących nadużywania alkoholu	17	19	11
2.	Liczba wniosków złożonych do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego	2	0	0
Gmina Pozezdrze				
1.	Liczba rozpatrywanych spraw dotyczących nadużywania alkoholu	13	3	13
2.	Liczba wniosków złożonych do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego	1	3	1
Ogółem w Powiecie Węgorzewskim				
1.	Liczba rozpatrywanych spraw dotyczących nadużywania alkoholu	55	53	64
2.	Liczba wniosków złożonych do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego	15	5	9

14. SZKOŁY Z TERENU POWIATU WĘGORZEWSKIEGO

Wsparcie psychologiczne w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w powiecie węgorzewskim odgrywa coraz większą rolę w zapewnianiu uczniom bezpiecznego i sprzyjającego rozwojowi środowiska.

W placówkach edukacyjnych funkcjonują psycholodzy oraz pedagodzy szkolni i specjaliści, którzy oferują pomoc w rozwiązywaniu problemów emocjonalnych, społecznych i wychowawczych. Organizowane są także zajęcia profilaktyczne i warsztaty mające na celu rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz wzmacnianie zdrowia psychicznego.

Współpraca szkół ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Węgorzewie umożliwia uczniom dostęp do szerszego zakresu wsparcia, w tym diagnozy i terapii indywidualnej.

W powiecie węgorzewskim w roku szkolnym 2024/2025 funkcjonuje 8 szkół podstawowych (2 szkoły miejskie, 6 szkół wiejskich), 2 szkoły ponadpodstawowe oraz Specjalny Ośrodek Specjalny im. M. Konopnickiej w Węgorzewie opisany w podrozdziale IV.9.

Tabela IV.14.1 Wymiar etatów kadry psychologiczno-pedagogicznej zatrudnionej w szkołach podstawowych w powiecie węgorzewskim w roku szkolnym 2024/2025.

Lp.	Nazwa szkoły	Psycholog - etaty	Pedagog szkolny - etaty	Pedagog specjalny - etaty
1	Szkoła Podstawowa im. M. Kopernika nr 1 w Węgorzewie	19/22	7/22	16/22
2	Szkoła Podstawowa im. J. Korczaka nr 2 w Węgorzewie	14/22	17/22	14/22
3	Szkoła Podstawowa w Perłach	11/22	19/22	9/22
4	Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września w Radziejach	brak	7/22	6/22
5	Szkoła Podstawowa im. K. Obitza w Węgielsztynie	brak	3/22	5/22
6	Szkoła Podstawowa im. J. Tressenberg w Pozezdrzu	11/22	11/22	11/22
7	Szkoła Podstawowa w Sobiechach	7/22	4/22	12/22
8	Szkoła Podstawowa im. Michała Kajki w Budrach z siedzibą w Więckach	9/22	9/22	brak
Podsumowanie		3 etaty i 5/22	3 etaty i 11/22	3 etaty i 7/22

Tabela IV.14.2 Wymiar etatów kadry psychologiczno-pedagogicznej zatrudnionej w szkołach ponadpodstawowych w powiecie węgorzewskim w roku szkolnym 2024/2025.

Lp.	Nazwa szkoły	Psycholog - etaty	Pedagog szkolny - etaty	Pedagog specjalny - etaty
1	Liceum Ogólnokształcące im. Gen. M. Żarskiego	1 etat	1 etat	1 etat

	w Węgorzewie			
2	Zespół Szkół Zawodowych im. Gen. J. Bema w Węgorzewie	14/22	1 etat	14/22
	Podsumowanie	1 etat i 14/22	2 etaty	1 etat i 14/22

15. KOMENDA POWIATOWA POLICJI W WĘGORZEWIE

Powiatowa Komenda Policji w Węgorzewie odgrywa bardzo ważną rolę w systemie wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi. Jej rola w zakresie zdrowia psychicznego obejmuje głównie działania w następujących obszarach:

- 1) interwencje kryzysowe (podejmowanie interwencji w przypadkach, gdy osoba z zaburzeniami psychicznymi stanowi zagrożenie dla siebie lub innych, a w sytuacjach, gdy istnieje podejrzenie, że osoba wymaga natychmiastowej pomocy psychiatrycznej, policja może asystować w przewiezieniu jej do szpitala psychiatrycznego);
- 2) policjant ma prawo wydać natychmiastowy nakaz opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania oraz jego bezpośredniego otoczenia, zakaz zbliżania się i kontaktowania, jeśli z jego ustaleń wynika, że doszło do przemocy domowej i istnieje zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy domowej;
- 3) dzielnicowi odgrywają istotną rolę w monitorowaniu sytuacji rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty”, której celem jest przeciwdziałanie przemocy domowej, ich działania obejmują zarówno kontrolę stanu bezpieczeństwa osób pokrzywdzonych, jak i sprawdzanie, czy sprawca przemocy przestrzega nałożonych ograniczeń, dzielnicowy regularnie odwiedza miejsce zamieszkania rodziny objętej procedurą, rozmawia z osobą doznającą przemocy domowej oraz ze sprawcą przemocy w celu oceny zagrożenia, potrzeb oraz skuteczności dotychczasowych działań pomocowych;
- 4) współpraca z innymi instytucjami (m.in. z pogotowiem ratunkowym, szpitalami, ośrodkami pomocy społecznej, sądami oraz organizacjami pozarządowymi w celu zapewnienia kompleksowej opieki nad osobami z zaburzeniami psychicznymi);
- 5) udział w pracach lokalnych zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 6) prowadzenie działań prewencyjnych i edukacyjnych (działania profilaktyczne, np. w szkołach i lokalnych społecznościach, dotyczące zdrowia psychicznego, zapobiegania przemocy, uzależnieniom czy zachowaniom autodestrukcyjnym);
- 7) udział w kampaniach społecznych mających na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego i redukcję stygmatyzacji osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 8) udzielanie pierwszej pomocy;
- 9) patrole i nadzór przestrzeni publicznej.

Warto podkreślić, że policjanci są szkoleni w zakresie rozpoznawania zaburzeń psychicznych, reagowania wobec osób agresywnych lub z zaburzeniami psychicznymi oraz udzielania pomocy osobom w kryzysie psychicznym. Często współpracują z psychologami policyjnymi lub biegłymi sądowymi.

Tabela IV.15.1 Liczba niebieskich kart w powiecie węgorzewskim w latach 2022-2024 (źródło: Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie).

Lp.	Gmina	Rok		
		2022	2023	2024
1	Węgorzewo	36	37	47
2	Budry	13	9	6
3	Pozezdrze	6	0	8
4	Ogółem	55	46	62

Tabela IV.15.2 Liczby zamachów samobójczych w powiecie węgorzewskim w latach 2022-2024 z podziałem na płeć oraz liczba samobójstw skutecznych. (źródło: Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie).

Rok	Kategoria	Liczba ogółem	Kobiety	Mężczyźni
2022	Liczba zamachów samobójczych	10 (w tym 1 małoletni)	6	4
	Liczba samobójstw skutecznych	2	0	2
2023	Liczba zamachów samobójczych	16 (w tym 6 małoletnich)	7	9
	Liczba samobójstw skutecznych	3	1	2
2024	Liczba zamachów samobójczych	13 (w tym 1 małoletni)	3	10
	Liczba samobójstw skutecznych	5	1	4

Podczas wykonywania czynności procesowych związanych z zamachami samobójczymi oraz samobójstwami skutecznymi przede wszystkim sprawdzana jest kwestia, czy miał miejsce udział osób trzecich. W latach 2022-2024 nie stwierdzono udziału osób trzecich.

W roku 2022 trzy osoby zostały przewiezione przez Zespół Ratownictwa Medycznego na obserwację psychiatryczną w związku z podjętymi próbami samobójczymi, w roku 2023

cztery osoby, natomiast w 2024 były to dwie osoby. Działania te były konieczne ze względu na zagrożenie życia i zdrowia, a interwencje miały na celu zapewnienie tym osobom natychmiastowej pomocy specjalistycznej.

16. PLACÓWKI KOMERCYJNE

Na terenie powiatu węgorzewskiego działają prywatne gabinety psychologiczne i psychiatryczne, które udzielają wsparcia w kryzysie psychicznym.

Tabela IV.16.1 Liczba prywatnych gabinetów psychologiczno – psychiatrycznych w powiecie węgorzewskim.

Liczba gabinetów psychologicznych w powiecie węgorzewskim	5
Liczba gabinetów psychiatrycznych w powiecie węgorzewskim	5
Ogółem	10

Dodatkowo w miejscowości Kal w gminie Węgorzewo od 2024 roku funkcjonuje prywatna klinika zajmująca się zdrowiem psychicznym, a także leczeniem uzależnień od alkoholu, narkotyków, leków, hazardu, Internetu, zaburzeniami odżywiania oraz seksoholizmem.

W klinice znajduje się miejsce dla 22 osób, pracuje w niej 5 specjalistów (lekarz psychiatra, terapeuta uzależnień, psycholog, psychoterapeuci). Placówka jest ośrodkiem podwójnej diagnozy.

V. CELE PROGRAMU ORAZ HARMONOGRAM ZADAŃ

Cel główny i cele szczegółowe Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 zostały określone w rozdziale 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 października 2023 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 (t.j., Dz. U. z 2023 r. poz. 2480),

CEL GŁÓWNY:

Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego, wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb

1.	Cel szczegółowy 1a: Upowszechnienie zintegrowanego i kompleksowego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej			
Lp.	Opis zadania	Forma realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
1.1	Opracowanie lokalnego programu zwiększenia dostępności i zmniejszenia nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej, w tym rozwoju CZP oraz placówek psychiatrycznej opieki zdrowotnej dla dzieci i młodzieży w powiecie.	Opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030	Wydział Edukacji Promocji i Spraw Społecznych	Do końca 2025 r.
1.2	Utworzenie CZP zgodnie z zasadami organizacyjnymi zawartymi w rozdziale 5 rozporządzenia NPOZP.	1. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego ma charakter strategiczny i wyznacza kierunki polityki państwa w zakresie ochrony zdrowia psychicznego,	Szpital Psychiatryczny SP ZOZ w Węgorzewie, Powiat Węgorzewski	Realizacja ciągła, uzależniona od nadchodzących zmian formalno-prawnych

		jednak nie stanowi aktu nakładającego na powiaty lub podmioty lecznicze obowiązku tworzenia Centrów Zdrowia Psychicznego. Działania w tym zakresie mogą być realizowane jedynie w ramach pilotażu lub na zasadzie dobrowolnego przystąpienia świadczeniodawcy do programu finansowanego przez NFZ. 2. Aktualnie Szpital, w ramach swojej działalności realizuje już zadania CZP, poprzez świadczenie następujących usług: oddział psychiatryczny ogólny, usługi ambulatoryjne (Poradnia Zdrowia Psychicznego – PZP) oraz usługi dzienne (oddział dzienny).		w ramach działalności CZP.
1.3	Zapewnienie kompleksowej i ciągłej opieki psychiatrycznej oraz psychologicznej dla mieszkańców powiatu.	Realizacja świadczeń psychiatrycznych i psychologicznych w ramach umów z NFZ.	Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie	Realizacja ciągła
1.4	Wspieranie rozwoju środowiskowych form opieki psychiatrycznej zgodnie z kierunkami NPOZP.	Współpraca z samorządem, pomocą społeczną, oświatą i NGO w działaniach profilaktycznych.	Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie, Powiat Węgorzewski	Realizacja ciągła
1.5	Wzmacnianie współpracy między sektorem zdrowia, pomocy społecznej, oświaty, służbami, NGO i społecznością lokalną.	Spotkania, konsultacje i wspólne inicjatywy dotyczące opieki psychiatrycznej.	Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie, OPS, PCPR, szkoły, NGO	Realizacja ciągła

1.6	Rozwijanie potencjału kadrowego oraz kompetencji zawodowych w obszarze psychiatrii i zdrowia psychicznego.	Szkolenia, kursy, współpraca z uczelniami, praktyki i staże.	Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie	Realizacja ciągła
1.7	Monitorowanie potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu w zakresie psychiatrii i zdrowia psychicznego	Analiza danych, sprawozdań i rekomendacji dla samorządu.	Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Węgorzewie, Powiat Węgorzewski	Coroczna
Wskaźniki monitorujące: liczba instytucji współpracujących przy działaniach w zakresie zdrowia psychicznego, liczba osób objętych opieką psychiatryczną i psychologiczną w ciągu roku, liczba instytucji współpracujących przy działaniach w zakresie zdrowia psychicznego, liczba spotkań, konsultacji lub wspólnych inicjatyw z partnerami instytucjonalnymi, liczba szkoleń, kursów, praktyk zawodowych i specjalizacji realizowanych w obszarze zdrowia psychicznego, psychologii, psychoterapii oraz zawodów medycznych.				

2.	Cel szczegółowy 1d Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego			
Lp.	Opis zadania	Forma realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
2.1	Aktualizacja poszerzenia, zróżnicowania i unowocześniania pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w zakresie pomocy: bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej.	Działania podejmowane przez jednostki pomocy społecznej oraz organizacje pozarządowe w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej.	OPS, PCPR, PDS, DPS, WTZ, Fundacja Pomocy Społecznej „Nasz Dom” Węgorzewo	Realizacja ciągła
2.2	Wspieranie finansowe projektów organizacji pozarządowych służących rozwojowi form oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	1. Organizacja konkursów ofert na realizację zadań publicznych. 2. Dofinansowanie z PFRON.	Powiat Węgorzewski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie	Realizacja ciągła
2.3	Zwiększenie udziału zagadnień pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych centrów pomocy rodzinie.	1. Poradnictwo specjalistyczne w ramach prowadzonego punktu konsultacyjnego (raz w miesiącu – terapeuta uzależnień, psycholog, psychiatra dziecięcy).	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie	Realizacja ciągła

		2. Program „Samodzielność – Aktywność – Mobilność!” Dostępne mieszkanie – finansowany ze środków PFRON.		
Wskaźniki monitorujące: liczba podjętych działań z zakresu pomocy i oparcia społecznego, liczba osób objętych podejmowanymi działaniami, liczba inicjatyw z zakresu zdrowia psychicznego realizowanych w ramach konkursu ofert, kwota wsparcia finansowego udzielonego na działania z zakresu zdrowia psychicznego, wysokość środków dofinansowania z PFRON, liczba porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym, liczba osób korzystających z programów PCPR.				

3.	Cel szczegółowy 1e Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi			
Lp.	Opis zadania	Forma realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
3.1	Zwiększanie dostępności rehabilitacji zawodowej, organizacja poradnictwa zawodowego i szkoleń zawodowych dla osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	1. Realizacja pośrednictwa pracy w celu ustalenia zindywidualizowanych potrzeb w zakresie aktywizacji zawodowej, z uwzględnieniem ich w Indywidualnych Planach Działań oraz budowanie odpowiednich postaw wpływających na gotowość do podjęcia zatrudnienia. 2. Realizacja poradnictwa zawodowego w formie indywidualnej, w szczególności w zakresie pomocy w ustaleniu odpowiedniej ścieżki aktywizacji zawodowej, określeniu umiejętności i zainteresowań oraz możliwości rozwoju zawodowego mającego na celu doprowadzenie do podjęcia zatrudnienia. 3. Realizacja poradnictwa zawodowego w formie grupowej, w szczególności w zakresie pomocy w nabyciu	Powiatowy Urząd Pracy w Węgorzewie, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Węgorzewie, PDS w Węgorzewie, WTZ w Olszewie Węgorzewskim	Realizacja ciągła

		umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy. 4. Pozyskiwanie informacji dotyczących zainteresowania szkoleniami zawodowymi i realizacja tych szkoleń zgodnie z tymi potrzebami.		
3.2	Prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	1. Informowanie pracodawców o możliwości skorzystania z pomocy oferowanej przez Urząd w zakresie finansowania form aktywizacji zawodowej, a w szczególności budowanie świadomości dotyczącej korzyści wynikających z zatrudnienia osób niepełnosprawnych, w tym zaburzeniami psychicznymi. 2. Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami realizującymi działania w zakresie wszechstronnej pomocy osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi.	Powiatowy Urząd Pracy w Węgorzewie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe	Realizacja ciągła
3.3	Zwiększenie udziału zatrudnienia osób z zaburzeniami psychicznymi w działalności powiatowych urzędów pracy.	Kierowanie osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi do form subsydiowanych tj. staży, zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.	Powiatowy Urząd Pracy w Węgorzewie	Realizacja ciągła
Wskaźniki monitorujące: liczba podejmowanych działań, liczba osób objętych działaniami, liczba osób skierowanych do form subsydiowanych, liczba opracowanych IPD dla osób z zaburzeniami psychicznymi, liczba poradnictwa specjalistycznego, liczba działań adresowanych do pracodawców.				

4.	Cel szczegółowy 1f Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy			
Lp.	Opis zadania	Forma realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
4.1	Powołanie lub kontynuacja działania lokalnego zespołu koordynującego realizację Programu: skład zespołu ustala się w sposób zapewniający właściwą reprezentację samorządu powiatu lub gminy, placówek realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia psychicznego, pozarządowych organizacji samopomocowych.	Powołanie Zespołu Koordynującego – Uchwała Nr 62/2025 Zarządu Powiatu w Węgorzewie z dnia 16 kwietnia 2025 r.	Zarząd Powiatu w Węgorzewie	Zadanie zrealizowane
4.2	Opracowanie lub aktualizacja lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, zawierającego szczegółowy plan zapewnienia mieszkańcom koordynowanych, medycznych i społecznych świadczeń.	Opracowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030.	Zespół Koordynujący	Do końca 2025 roku
4.3	Realizacja, koordynowanie i monitorowanie lokalnego programu ochrony zdrowia psychicznego.	Zgodnie z zapisami harmonogramu zadań PPOZP na lata 2025-2030.	Zespół Koordynujący	Realizacja ciągła
4.4	Przygotowanie i udostępnienie mieszkańcom oraz samorządowi województwa aktualizowanego corocznie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy	Przygotowanie i udostępnienie przewodnika informującego o lokalnie dostępnych formach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami	Wydział Edukacji Promocji i Spraw Społecznych we współpracy z Zespołem Koordynującym	Realizacja ciągła

	społecznej i aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi (w postaci papierowej lub elektronicznej).	psychicznymi w wersji papierowej lub elektronicznej.		
Wskaźnik monitorujący: liczba członków zespołu koordynującego, liczba opracowanych i udostępnionych przewodników, liczba udostępnień przewodnika.				

5.	Cel szczegółowy 1g: Udzielanie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dzieciom, uczniom, rodzicom i nauczycielom			
Lp.	Opis zadania	Forma realizacji	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
5.1	Zapewnienie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnię psychologiczno-pedagogiczne przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli.	Zgodnie z zakresem działania Poradni: 1. Diagnozowanie dzieci i młodzieży, wydawanie orzeczeń, opinii. 2. Porady i konsultacje dla dzieci, młodzieży i rodziców. 3. Wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych – porady, konsultacje. 4. Indywidualna terapia psychologiczna. 5. Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne. 6. Terapia logopedyczna. 7. Socjoterapia. 8. Trening słuchowy Neuroflow. 9. Grupa wsparcia dla młodzieży będącej w kryzysie. 10. Warsztaty dla rodziców „Szkoła dla Rodziców”. 11. Trening umiejętności społecznych (TUS). 12. Spotkania Sieci Współpracy	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Węgorzewie, placówki oświatowe z terenu powiatu węgorzewskiego	Realizacja ciągła

		13. Organizacja Wojewódzkiej Konferencji pn. „ <i>Zanim będzie za późno</i> ” – 27.10.2025 r.		
5.2	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom w jednostkach systemu oświaty.	Działania pedagogów i psychologów szkół powiatu węgorzewskiego, a także działania Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej: 1. Warsztaty, wykłady interaktywne dla rodziców; 2. Warsztaty, wykłady interaktywne dla nauczycieli; 3. Zajęcia profilaktyczne, edukacyjne, warsztaty dla uczniów, prowadzenie programów profilaktycznych; 4. Prowadzenie obserwacji dzieci i młodzieży zajęcia z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego.	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Węgorzewie, placówki oświatowe z terenu powiatu węgorzewskiego	Realizacja ciągła
Wskaźniki monitorujące: liczba podjętych działań, w tym skierowanych do dzieci, rodziców i nauczycieli, liczba udzielonego wsparcia specjalistycznego, liczba osób korzystających ze wsparcia, liczba zorganizowanych warsztatów, wykładów, konferencji.				

VI. ROZWÓJ LOKALNEGO SYSTEMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO W POWIECIE WĘGORZEWSKIM – WNIOSKI I REKOMENDACJE

Głównym kierunkiem działań i warunkami rozwoju lokalnego systemu ochrony zdrowia psychicznego w powiecie węgorszewskim w latach 2025-2030 (zalecanym przez Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego) jest zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w tym osobom uzależnionym oraz doświadczającym kryzysu psychicznego wszechstronnej i kompleksowej opieki i wsparcia adekwatnych do ich potrzeb i niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Wnioski i rekomendacje dla instytucji z terenu powiatu węgorszewskiego powstały w oparciu o analizę materiału wypracowanego podczas warsztatów, w których udział wzięli członkowie Zespołu Koordynującego opracowanie i realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030. Podczas warsztatów szukano odpowiedzi na 3 pytania:

1. Czego NIE ROBIMY w tym obszarze?

- *Jakich działań nie realizujemy, pomimo, że są wpisane do programu?*
- *Jakich działań do tej pory się nie podjęliśmy?*

2. Co ZACZAĆ robić w tym obszarze?

- *Jakie działania nie są wpisane do programu, a warto je realizować?*
- *Jakich nowych działań, inicjatyw powinniśmy się podejmować?*

3. Co możemy/powinniśmy robić INACZEJ w tym obszarze?

- *Jakie działania wymagają zmiany/modyfikacji?*
- *W jaki sposób możemy zwiększyć efektywność podejmowanych działań?*
- *Jak możemy lepiej realizować ten obszar programu?*

Odpowiedzi na w/w pytania udzielane były w kontekście celów szczegółowych zawartych w Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 oraz mając na względzie zadania, które w ramach tych celów będą realizowane.

Cel 1a – Upowszechnienie zintegrowanego modelu ochrony zdrowia psychicznego w oparciu o model opieki środowiskowej.

Wnioski:

- Brak kompleksowej opieki środowiskowej, szczególnie dla dzieci i młodzieży.
- Niedobór specjalistów, w szczególności lekarzy psychiatrów, psychologów.
- Niewystarczająca współpraca między samorządami i brak aktywnych działań promujących zatrudnienie kadry medycznej.

Rekomendacje:

- Rozszerzenie zakresu świadczeń psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży.
- Poszukiwanie źródeł finansowania i tworzenie partnerstwa międzyinstytucjonalnego.
- Zwiększenie liczby specjalistów i współpraca w zakresie pozyskiwania kadry medycznej, w tym specjalistów w dziedzinie psychiatrii, psychologii i psychoterapii.

- Prowadzenie kampanii promujących region jako atrakcyjne miejsce pracy dla kadry medycznej oraz kampanii edukacyjnych promujących zdrowie psychiczne i przeciwdziałających stygmatyzacji.
- Wzmocnienie współpracy samorządowej poprzez regularne spotkania, konsultacje i wspólne inicjatywy z zakresu ochrony zdrowia psychicznego.
- Budowanie szerszych partnerstw pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi w zakresie świadczenia usług psychiatrycznych i środowiskowych.

Rekomendacje uzupełniające:

- **Zapewnienie kompleksowej i ciągłej opieki psychiatrycznej oraz psychologicznej** dla mieszkańców powiatu poprzez realizację świadczeń finansowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia.
- **Wspieranie rozwoju środowiskowych form opieki psychiatrycznej** zgodnie z kierunkami Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, poprzez współpracę z samorządem, pomocą społeczną, oświatą i organizacjami pozarządowymi w zakresie działań profilaktycznych i wspierających.
- **Wzmacnianie współpracy międzysektorowej** – z udziałem sektora zdrowia, pomocy społecznej, oświaty, służb mundurowych, organizacji pozarządowych i społeczności lokalnej – w celu integracji działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.
- **Rozwijanie potencjału kadrowego oraz kompetencji zawodowych** w obszarze psychiatrii i zdrowia psychicznego poprzez szkolenia, specjalizacje, kursy, współpracę z uczelniami wyższymi i szkołami medycznymi oraz organizację praktyk i staży zawodowych.
- **Monitorowanie potrzeb zdrowotnych mieszkańców powiatu** w zakresie psychiatrii i zdrowia psychicznego oraz opracowywanie rekomendacji dla samorządu powiatowego, wspierających planowanie lokalnej polityki zdrowotnej.
- **Zapewnienie stabilnego finansowania świadczeń psychiatrycznych i psychologicznych** oraz poszukiwanie dodatkowych źródeł wsparcia finansowego dla działań środowiskowych, profilaktycznych i edukacyjnych.

Rekomendacje uzupełniające zostały opracowane z uwzględnieniem rzeczywistych zasobów i możliwości Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie. Stanowią one rozszerzenie kierunków działań określonych w Powiatowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego, a ich realizacja jest możliwa w ramach obecnych struktur organizacyjnych i obowiązujących umów z Narodowym Funduszem Zdrowia. Zawarte propozycje wzmacniają spójność Programu oraz odzwierciedlają faktyczne działania podejmowane na rzecz mieszkańców powiatu węgorzewskiego w obszarze psychiatrii i zdrowia psychicznego.

Cel 1d - Upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.

Wnioski:

- Brak systematycznej aktualizacji oferty z zakresu lokalnie dostępnych usług społecznych.
- Niedostateczna liczba mieszkań chronionych.
- Incydentalny charakter współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz gminami.

Rekomendacje:

- Stworzenie przewodnika z zakresu lokalnie funkcjonujących form wsparcia i opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, aktywizacji zawodowej i opieki w stanach kryzysu psychicznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin oraz ofiar sytuacji kryzysowych (w wersji elektronicznej i papierowej).
- Rozwijanie sieci mieszkań chronionych i wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji działań społecznych, w tym z zakresu zaburzeń psychicznych.
- Poszukiwanie źródeł finansowania na działania społeczne.
- Poprawa przepływu informacji o formach wsparcia oraz zwiększenie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz gminami.

Cel 1e – Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.

Wnioski:

- Niewystarczające wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi w procesie aktywizacji zawodowej.
- Brak kampanii informacyjnych dla pracodawców i ograniczona oferta poradnictwa zawodowego.

Rekomendacje:

- Rozwijanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w zakresie aktywizacji zawodowej oraz podejmowanie działań zmierzających do utworzenia Zakładu Aktywności Zawodowej (ZAZ).
- Wspieranie zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami poprzez lokalne inicjatywy, w tym prowadzenie kampanii szkoleniowo-informacyjnej adresowanej do pracodawców promującej zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.

Cel 1f – Skoordynowanie dostępnych form opieki i pomocy.

Wnioski:

- Brak przewodnika o lokalnie dostępnych usługach społecznych.
- Brak zintegrowanego systemu koordynacji dostępnych form opieki i pomocy.

Rekomendacje:

- Stworzenie przewodnika z zakresu lokalnie funkcjonujących form wsparcia i opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, aktywizacji zawodowej i opieki w stanach kryzysu psychicznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, ich rodzin oraz ofiar sytuacji kryzysowych (w wersji elektronicznej i papierowej).
- Stworzenie elektronicznej bazy instytucji powiatowych świadczących usługi w zakresie usług społecznych, w tym zdrowia psychicznego.
- Wzmocnienie współpracy międzysektorowej oraz poinformowanie pracowników jednostek o Programie i zadaniach jednostki wynikających z jego założeń.
- Wzmocnienie kompetencji pracowników pierwszego kontaktu w zakresie pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi.

- Włączanie przedstawicieli szkół, organizacji pozarządowych oraz ekspertów z zakresu zdrowia psychicznego w podejmowane działań.
- Organizowanie regularnych posiedzeń Zespołu Koordynującego i raportowanie wyników jego działań.
- Realizacja, koordynowanie i monitorowanie programu, dostosowanie do bieżących potrzeb społeczności lokalnej.

Cel 1g – Wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dzieci, uczniów, rodziców i nauczycieli.

Wnioski:

- Niewystarczające wsparcie dla rodziców z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
- Niewystarczający dostęp do specjalistów, w szczególności do psychiatry dziecięcego – wsparcie często ma charakter doraźny i krótkoterminowy.

Rekomendacje:

- Edukacja oraz rozwój kompetencji wychowawczych rodziców lub opiekunów.
- Zwiększenie dostępności systematycznego wsparcia psychologiczno-pedagogicznego oraz psychiatry dziecięcego.
- Zwiększenie wsparcia specjalistycznego dzieciom i uczniom, z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych, ich rodzinom oraz nauczycielom przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną przy współpracy z podmiotami działającymi na rzecz wsparcia dzieci, uczniów, rodzin, nauczycieli.
- Poszukiwanie źródeł finansowania na dodatkowe zatrudnienie w instytucjach/ podmiotach psychologów, pedagogów, psychiatrów dziecięcych.
- Edukacja i kształtowanie prawidłowych postaw społecznych w stosunku do osób z zaburzeniami psychicznymi.

Realizacja powyższych działań w dużej mierze jest uwarunkowana sposobem kontraktowania świadczeń zdrowotnych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, możliwościami inwestycyjnymi jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów zaangażowanych w rozwój opieki psychiatrycznej, aktywnością organizacji pozarządowych oraz zasobami kadrowymi (personelu medycznego), w tym w szczególności z zakresu zdrowia psychicznego.

Analiza wypracowanych wniosków i rekomendacji wskazuje kluczowe kierunki strategiczne w powiecie węgorzewskim:

1. Wzmocnienie współpracy międzyinstytucjonalnej oraz skoordynowanie działań.
2. Rozwój kadr – przyciąganie, utrzymanie i szkolenie specjalistów (psychiatrów, psychologów, terapeutów środowiskowych).
3. Poprawa dostępności usług – szczególnie dla dzieci i młodzieży, poprzez rozwój środowiskowych form wsparcia.
4. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi.
5. Wzmocnienie komunikacji społecznej, promocji zdrowia psychicznego i destygmatyzacji.
6. Stały monitoring, ewaluacja i raportowanie efektów działań.

Powiat Węgorzewski dysponuje aktywnymi instytucjami pomocy społecznej, placówkami psychologiczno-pedagogicznymi, edukacyjnymi oraz organizacjami pozarządowymi. Mocną stroną jest również obecność Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie. Istnieje możliwość budowy nowoczesnego, zintegrowanego systemu opartego na modelu opieki środowiskowej. Konieczne jest zacieśnienie współpracy, wykorzystanie funduszy zewnętrznych i rozwój partnerstw publiczno-społecznych. Wdrażanie rekomendacji umożliwi stopniowe tworzenie powiatowego modelu zdrowia psychicznego opartego na współpracy, dostępności i zaufaniu społecznym.

VII. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitorowanie Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z realizowanych zadań. Podmioty współpracujące przy realizacji programu będą przekazywać do końca stycznia każdego roku informacje dotyczące zrealizowanych działań do Wydziału Edukacji Promocji i Spraw Społecznych, którego pracownicy zbiorą wszystkie dane cząstkowe i przygotują projekt sprawozdania. W/w projekt trafi następnie pod obrady Zespołu Koordynującego opracowanie i realizację Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030.

Przewodniczący Zespołu Koordynującego, w terminie do 31 marca przedłoży Zarządowi Powiatu roczne sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025-2030 za rok poprzedni.

Wszystkie podmioty realizujące zadania Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2023-2030 zobligowane są do przekazywania Ministrowi Zdrowia informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego za 2 ostatnie lata, w terminie do 15 maja roku następującego po ostatnim roku objętym informacją.

W ostatnim roku realizacji Programu przeprowadzona zostanie ewaluacja końcowa, której celem będzie ocena stopnia realizacji celów Programu, analiza skuteczności i efektywności podejmowanych działań, identyfikacja barier i problemów w realizacji Programu oraz sformułowanie rekomendacji na przyszłość. Decyzję o sposobie przeprowadzenia ewaluacji końcowej podejmie Zespół Koordynujący.

VIII. PODSUMOWANIE

Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2025–2030 to kompleksowy dokument opracowany w odpowiedzi na rosnące wyzwania związane ze zdrowiem psychicznym mieszkańców powiatu węgorszewskiego.

Skierowany jest do wszystkich osób mieszkających w powiecie węgorszewskim zmagających się z zaburzeniami i chorobami psychicznymi oraz ich konsekwencjami, do osób z ich otoczenia a także do wszystkich osób zainteresowanych tą problematyką.

Dokument opiera się na założeniach Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz aktualnych aktach prawnych, uwzględniając lokalną specyfikę społeczną, demograficzną i instytucjonalną.

Celem programu jest wzmocnienie działań profilaktycznych, diagnostycznych, leczniczych i integracyjnych na rzecz osób zmagających się z zaburzeniami psychicznymi. Obejmuje działania w obszarach opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, edukacji, rynku pracy i współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Program przewiduje realizację zadań przez szeroki wachlarz instytucji lokalnych – m.in. szpitale, poradnie, PCPR, PDS, DPS, PUP, OPS, szkoły, fundacje i organizacje pozarządowe. Zawiera też szczegółowy harmonogram działań oraz mechanizmy monitorowania i sprawozdawczości.

Podsumowując, program ma na celu poprawę jakości życia osób z problemami psychicznymi, ich rodzin i całej społeczności poprzez rozwój systemu wsparcia opartego na współpracy, solidarności i profesjonalizmie.

IX. REALIZATORZY POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2025-2030

REALIZATORZY POWIATOWEGO PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2025-2030			
Lp.	Podmiot	Dane kontaktowe	Godziny pracy
1	Starostwo Powiatowe w Węgorzewie	ul. 3 Maja 17B 11 – 600 Węgorzewo tel. 87 427 76 00	7.00-15.00 poniedziałek - piątek
2	Szpital Psychiatryczny Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Węgorzewie	ul. J. Bema 24 11 – 600 Węgorzewo tel. 87 427 29 70	7.00-15.00 - sekretariat całodobowo - szpital
3	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Węgorzewie	ul. Gen. J. Bema 16 A 11-600 Węgorzewo tel. 87 427 25 03	7:30-15:00 poniedziałek - piątek
4	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Węgorzewie, w tym Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK)	ul. Gen. J. Bema 16a 11-600 Węgorzewo tel. 87 427 06 40 OIK - 780 122 750	7.00-15.00 poniedziałek – piątek OIK - całodobowo
5	Powiatowy Dom Samopomocy w Węgorzewie	ul. Gen. J. Bema 16 A 11-600 Węgorzewo tel. 87 427 00 05	7.00-15.00 poniedziałek - piątek
6	Dom Pomocy Społecznej w Węgorzewie	ul. 11 Listopada 12 11-600 Węgorzewo tel. 87 427 31 50	7.00-15.00 poniedziałek - piątek
7	Powiatowy Urząd Pracy w Węgorzewie	ul. Gen. J. Bema 16A 11-600 Węgorzewo tel. 87 429 69 00	7.00-15.00 poniedziałek - piątek
8	Warsztaty Terapii Zajęciowej w Olszewie Węgorzewskim	Olszewo Węgorzewskie 41 11-600 Węgorzewo tel. 87 437 72 79	7.00-15.00 poniedziałek - piątek
9	Centrum Psychiatrii Anima – Poradnia w Węgorzewie	ul. Zamkowa 23 11-600 Węgorzewo tel. 888 460 750	8.00-15.00 poniedziałek - piątek

10	Specjalny Ośrodek Szkolny – Wychowawczy im. M. Konopnickiej w Węgorzewie	ul. Zamkowa 34 11-600 Węgorzewo tel. 87 427 00 30	7.00-15.00 poniedziałek – piątek
11	Fundacja Pomocy Społecznej „Nasz Dom” Węgorzewo	ul. Łuczańska 10 11-600 Węgorzewo tel. 87 427 12 72	8.00-16.00 poniedziałek-piątek
12	Ośrodek Rehabilitacji Uzależnionych „DOREN” im. Berty Trusiewicz w Różewcu	Różewiec 1 11-600 Węgorzewo tel. 87 427 60 68	7.25-15.00 poniedziałek - piątek
13	Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węgorzewie	ul. Zamkowa 4 11-600 Węgorzewo tel. 87 427 03 90	7.00-15.00 poniedziałek - piątek
14	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Budrach	Al. Wojska Polskiego 18 11-606 Budry tel. 87 427 80 19	7.00-15.00 poniedziałek - piątek
15	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pozezdrzu	ul. Pogodna 2 11-610 Pozezdrze tel. 87 555 91 90	7.00-15.30 poniedziałek – czwartek 7.00-13.00 - piątek
16	Komenda Powiatowa Policji w Węgorzewie	ul. Jana Pawła II 39 11-600 Węgorzewo tel. 47 73 564 00	Godziny służby i pracy: 7:30 - 15:30 Oficer dyżurny całodobowo: 112

X. WYKAZ TABEL

Tabela II.1	Ludność powiatu węgorzewskiego w podziale na płeć na dzień 31.12.2024 r.
Tabela II.2	Ludność powiatu węgorzewskiego w podziale na wieś i miasto na dzień 31.12.2024 r.
Tabela II.3	Ludność powiatu węgorzewskiego w podziale na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny na dzień 31.12.2024 r.
Tabela II.4	Urodzenia i zgony w powiecie węgorzewskim w 2024 r.
Tabela II.5	Liczba ludności zamieszkującej w powiecie węgorzewskim w latach 2022-2024.
Tabela III.1	Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie w podziale na gminy w latach 2022-2024.
Tabela III.2	Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie w podziale na leczenie stacjonarne i ambulatoryjne w latach 2022-2024
Tabela III.3	Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie w podziale na wiek i płeć w latach 2022-2024.
Tabela III.4	Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) w podziale na wiek i płeć w latach 2022-2024.
Tabela III.5	Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem alkoholu w podziale na wiek i płeć w latach 2022-2024.
Tabela III.6	Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi używaniem innych lub wielu substancji psychoaktywnych z podziałem na wiek i płeć w latach 2022-2024.
Tabela III.7	Liczba pacjentów Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Węgorzewie w podziale na rozpoznania główne w latach 2022-2024.
Tabela III.8	Dane dotyczące wydawania orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności osobom z zaburzeniami psychicznymi.
Tabela III.9	Liczba osób wykazanych we wszystkich umowach psychiatrycznych w powiecie węgorzewskim na dzień 31.12.2024 r.
Tabela IV.2.1	Liczba wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną orzeczeń i opinii.
Tabela IV.2.2	Formy wsparcia realizowane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Węgorzewie.
Tabela IV.3.1	Dane dotyczące udzielonego wsparcia w ramach Punktu Konsultacyjnego w 2024 r.
Tabela IV.3.2	Dane dotyczące realizacji programu Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością – edycja 2024.
Tabela IV.3.3	Dane dotyczące realizacji programu „Aktywny samorząd” w 2024 r.
Tabela IV.4.1	Liczba uczestników PDS w Węgorzewie w latach 2022-2024 z podziałem na symbol niepełnosprawności.
Tabela IV.5.1	Liczba mieszkańców DPS w Węgorzewie w latach 2022-2024 z podziałem na symbol niepełnosprawności.

Tabela IV.6.1	Dane o osobach z zaburzeniami psychicznymi wynikającymi z orzeczeń lekarskich zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Węgorzewie w latach 2023-2025.
Tabela IV.6.2	Liczba realizowanych IPD dla osób bezrobotnych z zaburzeniami psychicznymi w podziale na lata 2023-2025 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Węgorzewie.
Tabela IV.7.1	Liczba uczestników WTZ w Olszewie Węgorzewskim z podziałem na stopnie niepełnosprawności.
Tabela IV.7.2	Liczba uczestników WTZ w Olszewie Węgorzewskim z podziałem na rodzaj niepełnosprawności wg schorzenia wiodącego.
Tabela IV.8.1	Liczba porad udzielonych w Poradni w Węgorzewie (<i>źródło: Centrum Psychiatrii Anima</i>).
Tabela IV.9.1	Liczba uczniów uczęszczających do SOSW w latach 2022-2024.
Tabela IV.11.1	Liczba pacjentów Ośrodka Rehabilitacji Uzależnionych "DOREN" im. Berty Trusiewicz w Rózewcu.
Tabela IV.12.1	Liczba wniosków do Sądu Rejonowego w Giżycku III o umieszczenie osób bez ich zgody w domach pomocy społecznej / w szpitalach psychiatrycznych / ZOL-ach złożonych przez OPS w powiecie węgorzewskim.
Tabela IV.13.1	Liczba spraw rozpatrywanych przez Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w powiecie węgorzewskim w latach 2022-2024.
Tabela IV.14.1	Wymiar etatów kadry psychologiczno-pedagogicznej zatrudnionej w szkołach podstawowych w powiecie węgorzewskim.
Tabela IV.14.2	Wymiar etatów kadry psychologiczno-pedagogicznej zatrudnionej w szkołach ponadpodstawowych w powiecie węgorzewskim.
Tabela IV.15.1	Liczba niebieskich kart w powiecie węgorzewskim w latach 2022-2024.
Tabela IV.15.2	Liczby zamachów samobójczych w powiecie węgorzewskim w latach 2022-2024 z podziałem na płeć oraz liczba samobójstw skutecznych.
Tabela IV.16.1	Liczba prywatnych gabinetów psychologiczno – psychiatrycznych w powiecie węgorzewskim.